

ΔΡΟΜΑΧΟΣ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ.

Εκδιδόμενον παρά Ιεροίς του ταμείου των χρημάτων και ἔργων του ἑλλ. Στρατού
ὑπὸ τοῦ ὑπολοχαγοῦ τοῦ Ποροβολικοῦ **Σ. Κ. ΚΕΤΙΜΒΖΑ,**
Εισαγγενοῦ τῷ Ποροβολικῷ παρὰ τῷ Γενναίῳ τῶν Στρατιωτικῶν.

« Δύο ταῦτα ἐκ τῶν θεῶν ταῖς ἀνθρώποις
» δεδῶσθαι κάλλιστα, τὸ τε ἀληθεύειν καὶ
» τὸ εὐεργετῆν. »
(Πυθαγόρας.)

« Ὁρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήψεται, καὶ
» ἔδδν ἀμαρτωλῶν ἀφανιεῖ. »
(Ψαλ. 145. §. 9.)

ΕΤΟΣ Α΄.

(ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ)

ΤΕΥΧΟΣ Ζ΄.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΗΣ.

1857.

ταπεινώσιν καὶ τοὺς βασανισμοὺς τῆς Πατρίδος. Φθάσας εἰς τὰ τελευταῖα σύνορα, ἐσταμάτησεν ὡς εἰς κατώφλιον οἴκου πενθοῦντος, καὶ ἐστράφη νὰ τὴν ἀποχαιρέτησιν. Ἀλλ' αἰφνης, θείῳ διακεντηθεὶς πλήκτρῳ, ἐκύησε τὴν μεγάλην τῆς ἐλευθερίας ιδέαν, καὶ αὐτοσχεδίασε τὸ ἀθάνατον ἄσμά του.

Ὅποια ἄρα γε εἰκόνες μαγευτικαὶ ἐζωγραφήθησαν ἐν τῇ ἐκστάσει του ταύτη, ὅποιον ὄραμα μυστηριώδες ἐπεφάνη τότε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ;

Καὶ ὅτε, μετ' ὀλίγον, ἐλαμπρύνοντο χωρῖα ταπεινὰ καὶ ἀσήμαντα τὸ Βαλτέσιον καὶ ἡ Γράνα, ὅτε εἰς τὴν Κερατίνη καὶ εἰς τὴν Ἀράχωβαν ἤμματόνετο καὶ ἐταπεινοῦτο ἡ ἡμισέληνος, ὅτε ἡ ἀλήθεια τοῦ Χριστιανισμοῦ κατετρόπωνε τὰ φοβερὰ τρίκροτα τοῦ μωαμεθανοῦ ψεύδους, τί ἄρα ἔλεγον, τί ἄρα ἤρχοντο, ἐν τῇ ἀγαλλιάσει τῆς καρδίας των τότε, οἱ ἀτρόμητοι πολεμισταὶ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Ρούμελης καὶ οἱ ἀδάμαστοι ἥρωες τοῦ Αἰγαίου ;

Ὅλα ταῦτα, καὶ τὸ δράμα τοῦ Ῥήγα καὶ τὰς εὐχὰς τῶν προμάχων τοῦ κατόπιν ἀγῶνος, ὅλα τὰ ἐπαλήθευσε καὶ τὰ ἐξωντάνευσε τὸ Στέμμα τοῦ Ὁθωνος, τὸ ὅποιον μίαν ἡμέραν θὰ διακοσμήσωσιν ἀετοὶ πορφυρογέννητοι.

Ὅλα τὰ ὀράματα καὶ αἱ εὐχαὶ τῶν πρὸ ἡμῶν χρόνων ζωοποιοῦνται καὶ κατὰ τὴν φιλομειδῆ ταύτην ἐσπέραν, καὶ τρέπονται εἰς γενικὴν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν.

Καλῶς ἤλθες, ἡ εὐφροεστάτη τῆς Ἑλλάδος Βασίλισσα, καλῶς ἤλθες, τὸ ἱερόν τῶν ἀνατολικῶν ἐλπίδων Παλλάδιον.

Ἀγάλλεται τὸ ἔθνος, καὶ πανηγυρίζει τὴν αἴσιον ἐπιστροφὴν σου· πανηγυρίζει καὶ ἀγάλλεται καὶ ὁ Στρατὸς, ἀλλ' ὁ Στρατὸς ἔχει καὶ αὐτὸς τὰ ὀράματά του.

Σὲ ἠκολούθησε, διὰ τοῦ πνεύματος, εἰς τὴν Στουγάρτην, καὶ διεῖδεν ἐν τῷ μεγαλείῳ τοῦ Θρόνου τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἐθνους του· τῶρα κλίνει πρὸ σου τὰς σημαίας του, καὶ περὶ μένει.

Γ. Χ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ,

Ἐπικαταλυματίζε τῆς χωροφυλακῆς.

Γάλλου ἀντισυνταγματάρχου

Ἐπιστολὴ συμβουλευτικὴ τῷ υἱῷ αὐτοῦ,
Ἐκ τῆς Σχολῆς τοῦ Α. Κύρου ἐξερχομένη, (1)

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν συνταγματάρχη.

Ἄμα λαβὼν τὸ δίπλωμα, γράψον εἰς τὸν συνταγματάρχη σου ἐπιστολὴν, συντόμως διαλαμβάνουσαν τάδε· ὅτι μαθητεύσας εἰς τὴν στρατιωτικὴν Σχολὴν, διωρίσθης ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ ὑπ' αὐτὸν ταγμαμένου συντάγματος, ὅτι κληθεὶς νὰ ὑπηρετῆς ὑπὸ τὰς διαταγὰς του, προλαμβάνεις νὰ τῷ ἐκφράσῃς τὸ σέβας σου· ὅτι μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐγκριθείσης ἀδείας, ἥτις σοὶ ἐδόθη ἵνα ἰδῆς τοὺς οἰκείους, θέλεις πορευθῆ ἀμέσως εἰς τὰ καθήκοντά σου.

Ἀρχίσον τὴν ἐπιστολὴν προτάσων τὸ, *Συνταγματάρχα μου*, παράτῃσον αὐτὴν οὕτως, εὐπειθέστατος, μὴ ποτε, ταπεινότητος, ἀπόρρυγε τὴν λέξιν ταύτην, διότι αὐτὴ εἶναι ἡ τυπικὴ φράσις ἀλαζόνων τινῶν ἀνθρώπων, — τότε δὲ στερεῖται σημασίας — ἡ γνώρισμα πραγματικῆς ταπεινώσεως. Οὐδεὶς ἀνὴρ πρέπει ποτὲ νὰ ἔχη ταπεινώσιν, ἔστω καὶ ἐνώπιον τῆς ὑψηλοτέρας τῶν κοσμικῶν Δυνάμεων· νὰ εἶναι εὐπειθὴς μάλιστα, ταπεινὸς ὅμως οὐδέποτε.

Ἐπίγραψον, τῷ κυρίῳ συνταγματάρχῃ, τοῦ δεῖνα συντάγματος, οὐχὶ ὀνομαστικῶς, διότι πιθανὸν ἢ νὰ μεταταθῆ ὁ συνταγματάρχης, ἢ νὰ ἦναι ἀπὼν, τότε δὲ ἡ ἐπιστολὴ σου κύριος οἶδε ποῦ θέλει γυρίξει. Πρέπει νὰ ἐπιγραφῆ ὥστε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν διοικοῦντα τὸ σύνταγμα. Θές τὴν χρονολογίαν κάτω τῆς ἐπιστολῆς, ἥτις νὰ γραφῆ ἐπὶ χάρτου ἔχοντος τὸ σχῆμα τὸ δι' ἐπιστολὰς ὠρισμένον.

Εἰσοδος εἰς τὸ Σῶμα.

Ἄμα φθάσας, παρουσιάσθητι ἀμέσως εἰς τὸν συνταγματάρχη ἢ εἰς τὸν ἀναπληροῦντα αὐτὸν, πρῶταν πάντοτε, ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναφραῆς, ἥτις συνήθως γίνεταί περὶ τὴν 9 ὥραν. Φρόντισον ὅμως νὰ φθάσῃς εἰς τὸ Σῶμα φέρων μίαν στολὴν ἐν τῷ μανδουσόρφῳ πλήρη, ὄχι ἱμάτιον, (τὸ καλλίτερον, τὸ ὅποιον εἶχες εἰς τὴν Σχολὴν, δύνασαι νὰ μετασκευάσῃς ἀρρυθδίως) ἐν ζεῦγος ἐπωμίδων, τὴν ἀναζυρίδα,

(1) Ἄν καὶ ἡ ἀξιόλογος αὕτη ἐπιστολὴ ἐμπεριέχει συμβουλὰς τινὰς πραγμάτων ἔτιον πρὸς τὰ ἔθνη καὶ τὸν κανονισμὸν τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ, ἐκρίναμεν ἀρτίως νὰ μεταφράσωμεν αὐτὴν πλήρῃ καὶ ἵκανῶς ἐλαχίστης ἀκρίβειας.

τὸ κράνος, τὸν πῆλον, τὸ ξίφος μετὰ τοῦ χρυσοῦ ἐπιζωστήρος, τοὺς δύο σπαθιστήρας, τὸ σημεῖον τῆς ὑπηρεσίας. Σὲ συμβουλεύω δὲ νὰ συμπληρώσῃς τὰ τῆς γολῆς σου ἐν γένει, ἐν τῷ σώματι, διότι οὕτως ἔχεις τὸ ὁμοίωμα σου, ἵσως δὲ καὶ τὴν δαπάνην μικροτέραν. Κατὰ τὴν πρώτην σου ταύτην ἐπίσκεψιν ὁ συνταγματάρχης θέλει σοὶ δώσει τὰς διαταγὰς του, γνωστοποιῶν τὸ Τάγμα, παρ' ᾧ θέλει σὲ κατατάξει. Μετὰ ταῦτα καλὸν εἶναι νὰ ἐπισκεφθῆς τὸν ἀντισυνταγματάρχην, καὶ τὸν λοχαγὸν καὶ τὸν ὑπολοχαγὸν σου.

Κατάλυσις.

Ὁ μὲν ὑπολοχαγὸς δύναται νὰ σὲ συμβουλεύσῃ περὶ ἀνευρέσεως καταλύματος καὶ περὶ τῆς μετοχῆς σου εἰς τὸ συσσίτιον τῶν ὁμοιοβάθμων σοὶ ἀξιωματικῶν. Φροντίσον δὲ ὅσον τάχος νὰ ἐκλέξῃς οἶκον, οὔτε συνεχὲς πρὸς τὸν στρατῶνα, οὔτε πάλιν μακρὰν αὐτοῦ κείμενον. Προσπάθησον νὰ μὴ ἦναι πληκτικὸν καὶ νὰ ἔχη θέαν καλὴν, ὅπως δυνήθῃς νὰ μένῃς ἐπὶ πολλὰς ὥρας μόνος, χωρὶς ἐνοχλήσεως καὶ ἀθυμίας. Μάθε τὰς τρεχοῦσας τιμὰς, καὶ ἐνοικίασον κατάλυμα μεσαίας τιμῆς, καλὸν εἶναι νὰ πληρώσῃς τι περὶ σόφτερον, ἀλλὰ νὰ εὐχαριστήθῃς. Φεῦγε τοὺς οἴκους ἐν ᾗ εὐρίσκονται ἡ καφενεῖα ἢ ξενοδοχεῖα, διότι ἐκεῖ εὐρίσκεις πολλὰς εὐκαιρίας ἐξόδων, τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἀποφεύγῃς. Πολὺ πιθανὸν νὰ καταλύσῃς, κατ' ἀνάγκην, ἐν τῇ τοῦ στρατῶνος, ἐν δωματίῳ ἀξιωματικοῦ. Τὰ δωμάτια ταῦτα στεροῦνται ἐπίπλων, καὶ συνήθως εἶναι πληκτικὰ, καὶ ὅμως κατ' ἀνάγκην ὑπόμεινε καὶ τοῦτο, ἄλλως τε ἡ προσωρινὴ αὕτη κατάλυσις ἔσται χρήσιμος, ἵνα μάθῃς λεπτομερείας τινὰς τῆς ἐν στρατῶνι ὑπηρεσίας.

Οἰκοτροφεῖα (Pension).

Αἱ τιμαὶ εἰσὶν ὀρισμέναι· δέξαι αὐτὰς ὡς ἔχουσιν.

Ἰππηρέτης (ἀγγελιαφόρος).

Εἰπέ τῷ λογίᾳ νὰ σοὶ ἐκλέξῃ στρατιώτην τινὰ ἀγγελιαφόρον, ὅσον τὸ δυνατόν εὐάγωγον. Μὴ δὲ περὶ ἱκανότητος φροντίσῃς, τοῦτο εἶναι τὸ ἐλάχιστον τῶν προσόντων ὑπηρετοῦ. Καὶ τὴν μὲν ἀντιμισθίαν του ὀρίζει ὁ κανονισμὸς, συνήθως ὅμως δίδεται ἀνωτέρα τῆς διατιμῆσεως. Ἄμα δὲ εὐρών τὸν ὑπηρετήν, ζήτησον αὐτὸν παρὰ τοῦ λοχαγοῦ σου.

Ῥάπται.

Ἀνάγκη ἐπίσης νὰ ἐνταμώσῃς τὸν ἀρχιῤῥάπτην τοῦ συντάγματος, καὶ νὰ τῷ παραγγείλῃς τὰ ἐλλείποντά σοι μηχανικὰ ἐνδύματα. Εἰς

τινα τῶν σωμάτων οἱ ἀξιωματικοὶ ἔχουσι μετὰ τοῦ ἀρχιῤῥάπτου ἀνοικτὸν λογαριασμὸν, τουτέστιν ἀφίνουσι κατὰ μῆνα μικρὰν τινα ποσότητα ἐκ τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν. Ταύτην δὲ κρατῶν κατὰ μῆνα ὁ Ταμίης, πληρώνει εἰς τὸν ἀρχιῤῥάπτην. Καλλίστη ἢ μέθοδος, ἀλλὰ κακίστη ἢ κατάχρησις. Ὑπολόγισον λοιπὸν καλῶς, προσέχων ὕπως ἡ μηνιαία κράτησις μὴ ὑπερβῇ, κατ' οὐδένα τρόπον, τὸ δέκατον τῆς μισθοδοσίας σου.

Ἀναγνώρισις τοῦ βαθμοῦ.

Σὲ ὑποθέτω λοιπὸν καλῶς ἐγκατεστημένον. Ἐν ἡμέρᾳ παρατάξεως θέλει ἀναγνωρισθῆ ὁ βαθμὸς σου. Ἄμα κληθεῖς διὰ τὴν ἀναγνώρισιν, ὕπαγε φέρον διὰ χειρὸς τὸ ξίφος ἐνώπιον τοῦ λόχου σου. Ἐκεῖ δὲ ἀναμένει ὁ μέλλων νὰ σὲ ἀναγνωρίσῃ διοικητὴς τοῦ Ταγματος. Λάβε θέσιν ἀριστερᾶ αὐτοῦ, ὡς βῆμα ἀπέχον, ἀμφοτέρωθεν δὲ εἴσθε κατὰ μέτωπον τοῦ λόχου· στάσου ἐκεῖ περὶ πέντος, τακτικῶς, καὶ μὴ φέρῃς ἐπιληψίμους τὴν γυμνὴν σπάθην, κρατῶν τὴν λαβὴν ἐσωτερικῶς μὲν διὰ τῶν τεσσάρων δακτύλων, ἐξωτερικῶς δὲ διὰ τοῦ ἀντίχειρος καὶ ἐπιτείνων τὸν βραχίονα εἰς μάκρος. Τὸ οὕτω κρατεῖν τὴν σπάθην εἶναι ἀντικανονικόν, ἄχαρι, ἐνοχλητικόν, διότι δὲν ἐκτελεῖται εὐκόλως ὁ χειρετισμὸς, καὶ ὅταν θέλωμεν ἔπειτα νὰ τὴν κρατήσωμεν κανονικῶς, ἡ κίνησις γίνεται βεβιασμένη, καὶ ἀνάγκη νὰ λάβωμεν τὴν σπάθην διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἵνα τὴν βάλωμεν, κατὰ κανόνα, εἰς τὴν δεξιάν. Ἀλλὰ σὺ δράξον μοι καλῶς τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους σου, ἔχε τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸν μηρὸν, τὴν ῥάχιν τῆς λεπίδος ἐπὶ τῆς πλάτης, τὸν ἀγκῶνα μικρὸν πρὸς τὰ ὀπίσθην κεκλιμένον. Μὴ ἔσο δὲ βεβιασμένος, διότι κατὰ τὴν πρώτην σου ταύτην ἀναγνώρισιν καθ' ἣν τὰ βιλήματα πάντων τῶν ἀνδρῶν εἰσὶ πρὸς σὲ τεταμένα, πιθανὸν νὰ δοκιμάσῃς εἰδὸς τι στενοχωρίας καὶ ταραχῆς. Ὑπερνίκησον ταῦτα πάντα, βάλων κατὰ νοῦν ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων εἰσὶν ἀγαθοί, καὶ δύνασαι εὐκόλως νὰ κερδήσῃς τὴν ἀγάπην των, καὶ νὰ δείξῃς εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶσαι ἄξιός νὰ τοὺς διοικήσῃς. Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ὑποδοχῆς σου εἰς τὸν λόχον, φροντίζει ὁ μέλλων νὰ σὲ ἐγκαταστήσῃ εἰς τὴν θέσιν σου. Ἄμα τούτων περαιωθέντων σφάφητι τι πρὸς αὐτὸν καὶ χαιρέτησον διὰ τοῦ ξίφους. Τὸ χαιρέτημα τοῦτο δὲν πρέπει νὰ γίνεται ὡς τὸ πρὸς τὴν σημαίαν, ἢ τὸ ἐν ὥρᾳ παραλλαγῆς γινόμενον. ἔστω ζωηρότερον, καὶ κλίνει ὀλίγον τὸ σῶμα, ἀμέσως δὲ ὄρθωσον τὸ ξίφος, καὶ κράτει αὐτὸ δεξιᾶ, πρὸς τὰ ἔξω ἀνεπισηθῆτως κλινόμενον. Καὶ χαιρετήσας, εἰπέ· Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε Ταγματάρχα. Ὁ μὲν κανονισμὸς δὲν ὀρίζει οὔτε ἀσπασμὸν οὔτε δεξιῶσιν, ἀλλὰ ταῦτα ἐνίοτε γίνονται. Τοῦτο δὲ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς θελήσεως τοῦ διοικητοῦ τοῦ

Τάγματος, σὺ ἔσο πάντοτε πρόθυμος μετὰ τὸν ἀσπασμόν, ἀν γίνῃ, λάβῃ τὴν θέσιν σου εἰς τὴν γραμμὴν. Ἐάν δὲν ὑπάρχῃ εἰς τὸν λόγον ἕτερος ἀξιωματικὸς, σὺ θέλεις ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν τοῦ λόγου. Ἰσως δὲ, εἴτε κατὰ τὴν ἀναγνώρισιν, εἴτε προτοῦ, τύχῃ περίστασις νὰ διοικήσῃς, πρὶν ἔτι ἀναγνωρισθῆς, διὸ προσπάθησον νὰ πράττῃς τὸ δεόντως καὶ μετὰ φωνῆς ἀταράχου.

Φιλοδώματα.

Ἐγκατασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸ σύνταγμα, φιλοδώρησον τοὺς τυμπανιστάς, οἵτινες ἐσήμκων τὴν ἀναγνώρισίν σου. Μικρὸν ἤ ποτε τὸ φιλοδώμημα, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ τοιαῦται δαπάναι αὐξάνουσιν ἡμετέρας ἐρώτησον τοὺς συντρόφους σου περὶ τούτου, καὶ κανόνισον τὸ ὄφρον. Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς φιλοδώρει συνήθως τοῦ λόγου αὐτοῦ μόνον τοὺς τυμπανιστάς, ἀν ἕμως καὶ οἱ λοιποὶ φιλοδωρῶνται, τὸ χρηματικὸν ποσὸν ἃς διανεμηθῆ διὰ τοῦ ἀρχιτυμπανιστοῦ.

Ἐπίσης φρόντισον νὰ φιλεύσῃς τοὺς ἀξιωματικοὺς, ἔστω δὲ ἢ πρόσκλησις περιποιητικὴ. Ἄλλοτε ἤρουν πρὸς τοῦτο ὀλίγα φιάλαι οἴνου ἢ καφφές, προσφερόμενα ἐν τῷ συσσιτίῳ, ἀλλὰ σήμερον ἄλλως πως γίνεται, καὶ ἡ ἀνωφελὴς αὕτη δαπάνη χρεώνει ὑπερβαλλόντως τὸν ἀξιωματικόν. Κάλεσον λοιπὸν πάντας τοὺς ἀξιωματικοὺς, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ συνταγματάρχου, ζήτησον δὲ παρὰ τούτου τὴν ἄδειαν, ἀν ἢ πρόσκλησις ἐσθῆται γενικὴ. Παρακάλεσον αὐτὸν νὰ κοινοποιήσῃ ἐν τῇ ἀναφορᾷ τὰς προσκλήσεις. Πλὴν τοῦ συνταγματάρχου προσκάλεσον δι' ἰδικιτέρου ἐγγράφου, καὶ τοὺς ἄλλους ἀνωτέρους ἀξιωματικούς. Φρόντισον νὰ μάρτης ὅποια τις εἶναι ἢ περὶ τούτου συνήθεια ἐν τῷ συντάγματι, καὶ κανόνισον οὕτω τὴν δαπάνην κατ' ἀναλογίαν μέσων, καὶ ὅπως τὸ ἐπιτρέπουσι τὰ χρηματικὰ μέσα σου. Ἄν ἦσθε δύο οἱ ἐκ τῆς Σχολῆς συγχρόνως ἐξεληθόντες, ποιήσατε τὴν πρόσκλησιν ὁμοῦ, διότι οὕτως οἰκονομεῖτε τὸ ἥμισυ τῆς δαπάνης.

Ἐπισκέψεις.

Ἄμα ἀναγνωρισθεὶς, ὀφείλεις νὰ ἐπισκεφθῆς τὸν τε συνταγματάρχην καὶ πάντας τοὺς ἀξιωματικούς, συμπεριλαμβάνων καὶ ἐκείνους τοὺς ὁποίους τυχὸν ἐπεσκέφθη προτοῦ, ἔχε δὲ πρὸς τοῦτο ἰκανὰ γραμμὰτι ἐπισκέψεων. Παρακάλεσον τὸν σιτιστὴν τοῦ λόγου νὰ σοὶ γράψῃ ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν ἀξιωματικῶν κατὰ βαθμολογίαν καὶ σημειῶντα τίνες εἰσὶν ἔγγαμοι. Τοῦτο ζητῶν, δὸς αὐτῷ πέντε ἢ δέκα κόλλας χάρτου, λέγων αὐτῷ ὅτι ὁ χάρτης θέλει χρησιμεύει καὶ εἰς ἄλλας σημειώσεις, ὧν ἴσως λάβῃς ἀνάγκην.

Ἄν δὲν τύχῃ πκρῶν ὁ ἔγγαμος ἀξιωματικὸς, τὸν ὅποιον θέλεις ἐπισκεφθῆ, ἄφες δύο γραμμὰτι. Τὴν περιποίησιν ταύτην ὀφείλεις εἰς τὰς συντρόφους τῶν συναδέλφων σου.

Ἐνώπιον τῶν κυριῶν τούτων εὐρισκόμενος, ἔσο φιλόφρων καὶ εὐγενής, διότι οὕτως ἀποφεύγεις πᾶσαν κακολογίαν. Συμβαίνει πολλάκις, ὅτι κυρία τις ἔχει ἐπιβροήν — ἄτοπον τοῦτο καὶ πολὺ δυσάρεστον — καὶ δύναται νὰ σὲ βλάψῃ, ἀν ἔχῃ δυσἀρέσκειάν τινα πρὸς σέ. Δὲν θέλω, ταῦτα λέγων, νὰ ὑπονοήσω, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιζητήσῃς πρόβδον κολακεύων ἢ περιποιούμενος τοιαύτην τινὰ κυρίαν, κηρύττω μάλιστα αἰσχρὰν τὴν χρῆσιν τοιούτων μέσων, ἅτινα σὺ οὔτε κατὰ νοῦν σου μὴ βάλῃς.

ἔσο πρὸς αὐτάς φιλόφρων, ἀλλὰ μὴ πλέον τούτου, διότι εἶναι ἄτοπον νὰ περιποιηθῇς ὑπὲρ τὸ δέον τὴν σύζυγον συναδέλφου, καὶ νὰ ποιήσῃς αὐτὸν ἐχθρόν σου. Ἀπόφυγε δὲ καὶ πᾶσαν βράπτριαν ἢ πλύντριαν ἐκ τῶν τοῦ συντάγματος γυναικῶν, ἵνα μὴ φθᾶσῃς εἰς ἀντιζηλίαν ἢ ἐχθραν πρὸς ὑπαξιωματικούς καὶ στρατιώτας. Τοῦτο οὐδέποτε πρέπει νὰ γίνῃ.

Ὀνόματα τῶν ὑποδεστέρων. Κατάλογος, χαρτοφυλάκια.

Φρόντισον νὰ γνωρίσῃς ὀνομαστικὸν πάντας τοῦ λόγου τοὺς ἀνδρας. Εἰς ἢ 6 ἡμέρας μανθάνεις τὰ ὀνόματα τῶν ὑπαξιωματικῶν, καὶ 20 ἄρκουν διὰ τὰ τῶν ἀνδρῶν. Ἄλλ' ἐν διαστήματι δύο μηνῶν πρέπει νὰ γνωρίζῃς, εἰς ἀπόστασιν 200 βημάτων, πάντας τοῦ λόγου σου τοὺς ὀπλίτας, καὶ ὅταν δὲν βλέπῃς τὴν ὄψιν των' ὁ βηματισμὸς καὶ τὸ σχῆμα ἃς ἀρκῶσιν ἵνα καλῆς ἕνα ἕκαστον ὀνομαστικῶν.

Προμηθεύθητι ἀμέσως χαρτοφυλάκιον, καὶ κατάγραψον τοὺς ἀνδρας οὐ κατ' οὐλαμούς, ἀλλὰ γενικῶς. Τοιαῦτα χαρτοφυλάκια εὐρίσκει τις εἰς τὰς πόλεις ἐπίτηδες ἠτοιμασμένα. Εἰπέ τῷ σιτιστῇ νὰ σοὶ δώσῃ ὀνομαστικὴν κατάστασιν τοῦ λόγου σου, περιέχουσαν ὀνόματα καὶ ἐπίθετα, κατ' οὐλαμούς καὶ ἐνωματίας, καὶ πρὸς τούτοις, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν οὐλαμὸν σου, πᾶσας τὰς παρατηρήσεις καὶ πληροφορίας, ὅσας πρέπει νὰ σημειώσῃς εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν σου. Μόνος δὲ σημειῶσον αὐτάς εἰς τὴν καταγραφήν τῶν ὀνομάτων, ὅπου νὰ ὑπάρχωσι μόνον τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ἐπίθετα τοῦ οὐλαμοῦ τοῦ ὑπολοχαχοῦ. Προσπάθησον νὰ ἐνθυμηθῇς πλεῖστα ὅσα ὀνόματα, μάλιστα τὰ τῶν ὑπαξιωματικῶν.

Τρόπος τοῦ φέρεσθαι πρὸς ἀνωτέρους.

Ὅποιοι δῆποτε καὶ ἀν ἦναι κατὰ τὸ ἦθος οἱ ἀνωτέροι σου, ὑπάκουσον πάντοτε μετ' εὐλαβείας. Ἰσως μεταξὺ τύχῃ τις ὀλίγη ὑπο-

λήψως ἄξιος, εἴτε διὰ τὸν στρατιωτικὸν τρόπον, εἴτε διὰ τὰ ἴδη καὶ ὅμως φρόνει ὑπὸς θέλης, ἀλλ' ὑφείλεις αὐτῷ στρατιωτικῇν ὑποταγὴν καὶ εὐλάβειαν. Μὴ δὲ κακολογῆς κατ' ἀνωτέρων, καὶ ἂν ἡ συναναστροφή ὅπου τύχης, λαμβάνη τοιαύτην τινὰ ῥοπήν, μὴ ἀναμιγνύου κατὰ τὰς ἀρχάς· βραδύτερον δὲ, ἔταν γνωρίσης πάντα τὰ πρόσωπα, λάβε μέρος εἰς τὴν ὁμιλίαν, ἀλλὰ πάντοτε ὑπερασπιζόμενος τὸν προσβαλλόμενον ἀρχηγόν, ἂν κρίνης ὅτι ἀδίκως προσβάλλεται· ἂν τοῦναντίον, μὴ καὶ σὺ τὸν κατακρίνης, ἀλλὰ φύλαττε σιωπῆν. Καὶ ἔταν ὁμιλῆς ὑπὲρ ἀνωτέρου, ὁ τρόπος σου δὲν πρέπει νὰ ἦναι ὑπεροπτικὸς· ἀνάφερε μόνον, ἀλλ' ἀταράχως, πᾶν ὅτι νομίσῃς ἄδικον εἰς τὴν κατ' ἐκείνου προσβολήν.

Ὅταν γράφῃς πρὸς οἴου δήποτε σώματος ἀξιωματικούς, γράψου πάντοτε, *συνταγματάρχα μου, ταγματάρχα μου, λοχαγέ μου* (α). Ἀλλὰ μεταξὺ ἀνθυπολοχαγοῦ καὶ ὑπολοχαγοῦ, τοῦτο δὲν συνηθίζεται, καὶ κατ' ἐμὲ δὲν ἔχει καλῶς. Ὅθεν σὺ λέγε καὶ γράφε πάντοτε καὶ ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ ἔξω ὑπηρεσίας, *Υπολοχαγέ μου*, ἐκτὸς ἢ ὑπάρχη μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ ἰδιαίτερα τις σχέσις καὶ φιλία. Περιποιεῖς τοὺς ἀρχαιοτέρους. Καὶ ὅμως ἐλπίζω ὅτι φυλάττων ὅσα σοὶ εἶπα, δὲν θέλεις ἐκπέσει ποτὲ μέχρις ὑπερβολῆς, μέχρις κολακείας, ἐνώπιον τῶν ὅπως δήποτε ἀνωτέρων. Ἴσως εὐρῆς ἀρχηγὸν λέγοντά σοι, *Φίλε μου*. . . Φυλάττου καλὰ μὴ μεταχειρισθῆς τὴν αὐτὴν οἰκειότητα, διότι οὕτω *γαυραεῖς*. Εἴτε γράφων, εἴτε ὁμιλῶν, λέγε, *λοχαγέ μου, ὑπολοχαγέ μου*.

Περὶ τῶν ὑποδεεστέρων.

Ἔσο πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους σου δίκαιος, ἀγαθὸς, ἀξιοπρεπῆς φρόντισον νὰ δεῖξῃς εἰς πᾶσαν περίστασιν ἀρμοδίαν, ὅτι διαφέρεσαι διὰ τὸ καλὸν τῶν, καὶ ὅσον δύνασαι ἀνάγκασέ τους νὰ σέβωνται ἑαυτούς. Πάντες οἱ ἐκ τῆς Σχολῆς ἐξερχόμενοι πιστεύουσιν ὅτι οἱ ὑπαξιωματικοὶ τοὺς φθονοῦν. Ἴσως ὑπαξιωματικοὶ τινες, ὀλίγα γνωρίζοντες γράμματα, ὀλίγην λαβόντες ἀνατροφήν, ζηλεύουσι τοὺς νέους ἀξιωματικούς. Οἱ ἄλλοι ὅμως, οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἀγαθοὶ ὑπαξιωματικοὶ, ὅσοι ἄφησαν τὰ ἐργαστάσια ἢ τοὺς ἀγρούς, καὶ ἐψήθησαν εἰς πολλῶν ἐκστρατειῶν κακουχίας, ὑπῆρξαν πάντοτε φίλοι τῶν ἐκ

(α) Ἡ κατ' ἡμᾶς συνήθεια, κατὰ ξενισμὸν τινὰ ἀσυνεθιστόν πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἡμετέρας γλώσσης, καθιέρωσε τίτλον ἐπὶ τίτλου. Οὕτω λέγομεν καὶ γράφομεν, κυρίε *συνταγματάρχα*, κυρίε *ταγματάρχα*, κυρίε *λοχαγέ*. Στρατιωτικώτερὰ εἶναι πολὺ ἡ γαλλικὴ συνήθεια. Τὸ, *κύριος*, εἶναι τιμητικὸν προσεγγράμμα, ἀλλ' ἔρωτώ, τί τιμωτέρου τοῦ στρατιωτικοῦ βαθμοῦ προσεγγράμμα;

τῆς Σχολῆς ἐξεληθόντων. Τοὺς εἶχον, ἵνα εἶπω οὕτως, εἰς τὴν προστασίαν τῶν, τοὺς ἔκαμον νὰ γελῶσι. Πόσων νέων ἔσωσαν τὴν ζωὴν οἱ ἀρχαῖοι οὗτοι πολεμισταί! Ἐχε λοιπὸν καλλιτέραν περὶ αὐτῶν ἰδέαν, διότι ἄλλως καὶ ὁ ἐλάχιστος λόγος ἀγαθοῦ τινος ὑπαξιωματικοῦ δύναται νὰ παρεξηγηθῇ καὶ νὰ σὲ φέρῃ εἰς ὑπόνοιαν. Ὅσakis τύχῃ περίστασις νὰ ὁμιλῆς μετὰ τινος ἐξ αὐτῶν, ἐλθὲ προθύμως εἰς συνομιλίαν. Ἡ φυλακὴ καὶ αἱ στιγμαὶ τῆς ἀναπαύσεως κατὰ τὰ γυμνάσια τῶν νεοσυλλέκτων, εἶναι ἀρμόδιαι περιστάσεις. Δίδε αἰτίαν εἰς ὁμιλίαν, καὶ ἂν ποτε ἐπολέμησαν, φέρε τὸν λόγον πρὸς τὰς ἐκστρατείας· τοῦτο τοὺς εὐχαριστεῖ· εἰδεμῆ, ὁμιλήσον περὶ τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς πατρίδος αὐτῶν. Καὶ ἔταν ἀρχίζωσιν, ἄφες νὰ ὁμιλῶσι, καὶ μάλιστα πρόσσεχε εἰς τὴν ὁμιλίαν τῶν. Πανταχοῦ ὅπου ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται εἰς συνέντευξιν, ἀπαιτεῖται ἐπιτηδεύτης νὰ φέρῃ τὸν λόγον ὅπου πρέπει, καὶ τότε ἄς ἀφήσῃ τὸν ἄλλον νὰ ὁμιλῇ, ἄς φαίνεται προσεκτικὸς, ἔστω καὶ ἔταν ἀκούη πράγματα ἤδη γνωστά.

Ὅταν, κατὰ τὰ γυμνάσια τῶν νεοσυλλέκτων ἢ τὴν φυλακὴν, ὁμιλῆς μετ' ὑπαξιωματικῶν, φιλοφρόνησον αὐτοὺς ἐνίοτε, προσφέρων ἢ ἐν σίγαρον ἢ ποτήριον ῥακῆς. Ὅμιλει δὲ καὶ μετὰ τῶν δεκανέων, ὅταν τύχῃ ἀρμοδίᾳ περιστάσις. Ἐκτὸς δὲ τῆς ὑπηρεσίας εὐρισκόμενος, ἔσο πάντοτε εὐθυμὸς πρὸς τοὺς στρατιώτας, ὁσakis φρονεῖς τὴν τοιαύτην οἰκειότητα πρέπει, διότι ἡ οἰκειότης αὕτη δὲν εἶναι ἔργον ἐκάστου· ἄλλος κοπιᾶζει καὶ δὲν τὸ κατορθώνει, ἐνῶ εἰς ἄλλον ἔργεται ἀβίαστος καὶ φυσικόν. Δὲν εἶναι ὅλοι ὡς ὁ στρατάρχης Bugeaud, τοῦ ὁποίου τὸν πῖλον ἔψαλλον οἱ στρατιῶται. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ δοκιμάσῃς ἑαυτὸν, καὶ ἂν δύνασαι νὰ ὁμιλῆς μετ' οἰκειότητος καὶ χωρὶς στενοχωρίας, καλῶς, εἰδεμῆ ἄπεχε, διότι ἡ οἰκειότης ἔχει τὰ ὄριά της.

Ἐπιμελοῦ νὰ γνωρίσης τοὺς ἄνδρας τοῦ οὐλαμοῦ σου, μελετῶν τὰς δοθείσας εἰς σὲ σημειώσεις· τότε δὲ μόνον νὰ σχηματίσης γνώμην, ἔταν σπουδάσης σὺ ὁ ἴδιος τὸ ἦθος ἐκάστου ἀνδρός.

* Ἀδειαι.

Ἔσο εὐκόλος πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους σου, ἔταν ὁ κανονισμὸς ἐπιτρέπη τὰς ζητούμενας παρ' αὐτῶν ἀδειας. Συμβουλευέου ὅμως πάντοτε τὰς ἰδιαίτερας διαταγὰς, αἵτινες τυχὸν ἐξεδόθησαν περὶ τούτου ὑπὸ τοῦ συντάγματος.

Πῶς πρέπει νὰ ἀκούῃς τὰς διαταγὰς.

Ἀνάγνωσον μετὰ προσοχῆς τὰς διαταγὰς τὰς ἐγγεγραμμένας

εις τὸ βιβλίον τῶν ἡμερουσίων Διαταγῶν τοῦ Λόχου. Αἱ διαταγαὶ αὐταὶ συνήθως κοινοποιῦνται ἐν τῷ στρατῶνι ἢ ἐν τῷ οἰκίματι τῶν ἀξιωματικῶν. Οὕτω καὶ διὰ τὰ ἔγγραφα ὅσα ὑποβάλλονται δι' ὑπογραφὴν. Ἀλλὰ διὰ τὰς ὥρας τῶν διαφορῶν ὑπηρεσιῶν, ἢ κοινοποιήσεως γίνεται, ἢ ἐν τῷ καφενεῖῳ ἢ ἐν τῷ συσσιτίῳ. Τοῦτο εἶναι ἀπρεπές· ὁ ἀξιωματικὸς ἀκούει τὴν κοινοποίησιν ἀτελῶς, διότι τρώγων καὶ πίνων δύναται νὰ ὑπογράψῃ μηχανικῶς. Ὅταν πρέπῃ νὰ ὑπογράψῃ ἀπόδειξιν ἄρτου ἢ μισθοῦ, δὲν δύνασαι ἐν τῷ καφενεῖῳ νὰ ζητῆς διασαφήσεις ἐνώπιον ξένων, πολλῶν δὲ μᾶλλον νὰ ἐπιπλήτῃς, ὅταν ἀνάγκη τὸ καλῆ. Πλὴν δὲ τούτων, ὁ ὑπάξιωματικὸς ἢ ὁ δεκανεὺς ὁ φέρον ἔγγραφα δι' ὑπογραφὴν, εἴτε ἐν καφενεῖῳ εἴτε ἐν συσσιτίῳ, δύναται νὰ διακόψῃ ἢ νὰ ἀκούσῃ ὁμίλησιν τὴν ὑποίαν δὲν πρέπει νὰ ἀκούσῃ. Γίνεται δὲ ὀκληρὸς, καὶ ὅμως δὲν πταίει. Ἀλλ' ὅταν τύχῃ νὰ κοινοποιηθῇ διαταγὴ τις ἐκτακτος, ἀνεφορὰ ἢ διαταγὴ τις ἀνακλητικῆ, ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ζητῶνται ἀξιωματικοὶ ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκωνται. Τοῦτο σὺ δὲν δύνασαι νὰ μεταβάλλῃς φρόντισον ὅμως, ὅσον δυνατόν, νὰ λαμβάνῃς, τὰς διαταγὰς, τὰς ἡμερησίας μάλιστα, εἴτε ἐν τῷ οἰκίματι εἴτε ἐν τῷ στρατῶνι. Ὅταν δὲ ἐξ ἀνάγκης εὐρίσκησαι ἐν τῷ καφενεῖῳ ἢ συσσιτίῳ, δέχθητι εὐγενῶς τὸν ζητοῦντά σε ὑπάξιωματικὸν ἢ δεκανέα. Ἄν ἐν τῷ συσσιτίῳ, στράφου πρὸς αὐτὸν καὶ ἀκούε τον προσεκτικῶς, ἂν ἐν τῷ καφενεῖῳ, ἢ ἐνώπιον ξένων, τότε ἀνάστα καὶ ἀκούε. Μὴ δεῖξῃ αὐτῷ δυσἀρέσκειαν ἂν σὲ διακόπῃ παίζοντα, διότι ἐκτελεῖ καθήκον, καὶ δὲν πταίει ἂν διὰ τοῦτο κινδυνεύῃς σὺ τὸ παίγιόν σου. Εἰπέ αὐτῷ, *Εὐχαριστῶ, δεκανεὺ, εὐχαριστῶ, λοχία*. Αἱ λέξεις αὗται σημαίνουσιν ὅτι δύναται νὰ ὑπάγῃ, διότι δὲν ἀρμύζει εἰς νεὸν ἀξιωματικὸν νὰ φέρηται ὑπεροπτικῶς πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς αὐτοῦ ἄνδρας, ὡς εἶ ἦτο Ὀθωμανὸς τις Σατράπης.

Βραδύτερον δὲ ὅταν γνωρίσῃς ἀκριβῶς τὸ ἦθος καὶ τὴν φύσιν ἐνὸς ἐκάστου, ἔσο μὲν ὀλιγώτερον περιποιητικὸς, ἀλλὰ πάντοτε πρόσθε μὴ πειραχθῆ ἢ φιλοτιμία τῶν ἀνδρῶν. Διὸ δύνασαι, ἅμα ἰδῆς τὸν λοχίαν προσερχόμενον, νὰ τῷ εἰπῆς καθήμενος· Τί εἶναι, λοχία; καὶ ἀφοῦ τὸν ἀκούσῃς, ἀπόλυε τον διὰ τοῦ, *Εὐχαριστῶ*.

Οὕτω πρέπει νὰ φέρησαι καὶ ὅταν τύχῃς εἰς τὸ οἰκίμα σου ἢ εἰς τὸν στρατῶνα. Ἄν ἐν τῷ οἰκίματι ἐνδύησαι, ἢ ἔχῃς ἄλλην ἀσχολίαν, βάλῃς τὸν λοχίαν ἢ τὸν δεκανέα νὰ καθήσῃ, καὶ εἰπέ αὐτῷ· *Πρόσμεναι μίαν στιγμὴν*.

Σίβου τὰς διαταγὰς.

Ὅσο ἐκτακτος καὶ ἂν ᾖναι ἢ εἰς σὲ φερομένη διαταγὴ, οὐδέποτε

ὁ ἀναγινώσκων ὑπάξιωματικὸς πρέπει νὰ σὲ ἰδῆ δυσἀρεστούμενον. Ἰδοὺ περίστασις νὰ τὸν διδάξῃς διὰ τοῦ σου παραδείγματος. Ἐν γένει δὲ, εἴτε ἐν πολέμῳ, εἴτε ἐν εἰρήνῃ, δὲν πρέπει ποτὲ, ἐνώπιον ὑποδεστέρου, νὰ ἐπικρίνῃς τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων, ἀλλὰ δυνύου πάντοτε ὡς εἶ ἦσο εὐχαριστημένος. Ἄν νομίζῃς ὅτι ἡ διαταγὴ εἶναι κακῶς συντεταγμένη, ἐπιμελοῦ διὰ παντὸς μέσου νὰ τὴν ἐκτελέσῃς, ὡς σοὶ πρέπει· οὐδὲ ἐνώπιον συναδελφῶν σου πρέπει νὰ ἐκφράσῃς τὴν ἐλαχίστην παρατήρησιν ἐπὶ διαταγῆς τινος ἐκδοθείσης. Οἱ Γάλλοι ἀρέσκονται νὰ ἐπικρίνωσι κατακρίνοντες τοὺς ἀρχηγούς, τοῦτο εἶναι ἀσθένεια. Ὑπομονὴ ἂν τοῦλάχιστον ἢ κακολογία γίνηται μετὰ τῶν συντρόφων, ἀλλὰ συμβαίνει μεγάλη τῇ φωνῇ καὶ παρόντων ὑποδεστέρων, ὑπερ εἶναι ἔλλειψις σπουδαία κατὰ τῆς πειθαρχίας.

Πολλοὶ φέρονται οὕτως ἀπερισκέπτως καὶ χάριν μόνον ἀπλῆς κακολογίας, ἄλλοι τινὲς ὅμως φρονοῦν, ὅτι ὑψόνουσιν ἐκυτοῦς, ὅτι μεγαλύνονται αὐτοὶ καταβιβάζοντες τοὺς ἀνωτέρους, καὶ αὕτη τῶν ἢ κακολογία δύναται πολλὰ καὶ ἀκαταλόγιστα νὰ προξενήσῃ ἀτοπήματα. Διότι ἐὰν οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται ἀποβάλωσι τὴν πρὸς τοὺς ἀρχηγούς πεποίθησιν, ὁ μὲν ζῆλος ἐλαττωταί, ἢ δὲ πειθαρχία ἐκλείπει, καὶ πολλὰ ἐκ τούτου δυνατόν νὰ συμβῶσι δυστυχήματα.

Ταῦτα οὕτως ἐγένοντο εἰς τὰ γαλλικὰ στρατόπεδα, ἐν καιρῷ τῶν μεγάλων πολέμων· ὅτε ὁ στρατάρχης δὲν ἦτο παρὼν, οἱ τοποτηρηταὶ αὐτοῦ, ἀντιζηλῆς φερόμενοι, ἐκακολογοῦντο ἀμοιβαίως. Ἐν δὲ τῇ Ἀφρικῇ νεοὶ τινὲς ἀξιωματικοὶ, εἰς τὸ ἀλφάβητον, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἐπιστήμης φθάσαντες μόνον, ἐπέκριναν καὶ γέροντας στρατηγούς, οἳ οἱ ἦσαν ὁ στρατάρχης Κλώζελ καὶ ὁ ἀντιστρατήγος Βονέ· ταῦτα δὲ οὐδέποτε καλὸν ἐπροξένησαν. Ἀλλ' εἰς τὴν Ἀφρικὴν εἰς γέροντων ἐδίδαξε τοὺς νέους ἀλαζόνας πῶς γίνεται ὁ πόλεμος· ἂν εἴλεπεν ὁ στρατάρχης Bugeaud, ἢ ἀποικία ἐκείνη δὲν ἦτο βεβαίως εἰς τὴν ἀξιόλογον κατάστασιν, εἰς ἣν εὐρίσκειται σήμερον.

Σέβας λοιπὸν πάντοτε καὶ εὐπείθεια πρὸς τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων, καὶ ἂς λείπῃ πᾶσα μεμψιμοιρία καὶ παρατήρησις.

Βοήθει τοὺς ὑποδεεστέρους.

Σοὶ εἶπον ἦδη ὅτι πρέπει νὰ ὑπερασπίζησαι τοὺς ἀνωτέρους· τῶρα σοὶ λέγω, ὑπερασπίζου καὶ τοὺς ὑποδεεστέρους. Ἄν τις τούτων παρεξηγηθῇ, ἢ τιμωρῆται ἀδίκως, ὁμίλησον ὑπερ αὐτοῦ θερμῶς, ἀλλὰ πάντοτε περισκεμμένως καὶ ἀναλόγως μόνον τῆς βαρύτητος τοῦ βαθμοῦ σου.

Ὁ ἀνώτερος, ὁ μὴ γνωρίζων νὰ ὑπερασπίζηται, πρὸς ἰδίαν ἐπιβλάθην, τοὺς ὑποδεστέρους, δὲν εἶναι ἄξιος νὰ διοικήσῃ.

Χαιρετισμός.

Τιμῶν τοὺς ὑποδεστέρους, τιμᾶς σεαυτόν.

Ὅταν χαιρετᾷς ὑποδέστερον, χαιρέτα ὡς πρέπει, ἀσκεπής. Οὕτως εἶναι ὁ μόνος τρόπος ὁ ὀριζόμενος ἐν τῷ κανονισμῷ. Ὅπως δὲ καὶ τὸν συνταγματάρχην, οὕτω χαιρέτησον καὶ τὸν στρατιώτην, ἢ πελάγη ἔστω ἀνοικτῇ, ὑψομένη δεξιᾷ τοῦ προμετωπίου. Πρόσεχε μάλιστα νὰ χαιρετᾷς κατὰ κανόνα, ὅταν διαβαίνης ἐνώπιον σκοπῆς φέροντός σου ὄπλα.

Ἄπεχε νὰ χαιρετᾷς ἔχων τὴν γαῖρα κλειστὴν, διότι οἱ ὑποδέστεροι βλέποντες τὸν ἀκανόνιστον χαιρετισμὸν τῶν ἀνωτέρων, ἀμειλίχως καὶ αὐτοὶ τὸν ὀρισμένον τρόπον, καὶ ἐπὶ τέλους διαβαίνουν χωρὶς νὰ χαιρετῶσι παντελῶς, ἢ νὰ χαιρετῶσι διὰ μικρᾶς τινοῦ χειρονομίας, ἣτις ἐξηγεῖται, *Διάβαιρε καὶ ἄφες με ἤσυχον.*

Ὅταν ἐμβαίνης εἰς οἰκῆμα ὅπου εἰσὶν ἄνθρωποι, σταμάτησον εἰς τὴν θύραν, καὶ χαιρετήσας εἰσελθε.

Ὅταν ἦσαι ξιφήρης, χαιρέτησον οἶον δῆποτε, ἔστω καὶ κυριῶν, διὰ τοῦ ξίφους, διότι τὸ διὰ τῆς χειρὸς χαιρέτημα, ἐν τοιαύτῃ περιστάσει, εἶναι σφάλμα ἀδέξιον.

Μέτρησον πάντοτε τοὺς λόγους σου.

Μὴ πειράξῃς ποτὲ ὑποδέστερον διὰ προσβλητικῶν φράσεων, διὰ οὗτω τῷ δίδεις αἰτίαν νὰ μὴ σὲ σέβηται. Ἀπόφευγε δὲ καὶ τὴν ἐρωσίαν, ἣτις πολλάκις εἶναι καὶ τῆς ὕβρεως αὐτῆς πικροτέρα. Ὅπως τις ἀμαρτάνῃ, εἴτε εἰς τὸ Γυμνάσιον, εἴτε εἰς τὸ Σχολεῖον, φυλάττει νὰ μὴ τὸν ἐμπαίζῃς διὰ φράσεων ἢ λέξεων εἰρωνικῶν, ἀλλ' εἰπέ τῷ μόνον ὅτι ἔσφαλε καὶ πῶς πρέπει νὰ διορθωθῇ. Μὴ ἐπιτρέψῃς ποτὲ εἰς ὑποδέστερον νὰ μεταχειρίζηται φράσεις προσβλητικὰς ἐπιεικῆς ἢ νουθετῆς ὑποδεστέρου.

Ποινάι.

Ἀπόφευγε, ὅσον δυνατὸν, τὰς ἐπιπλήξεις, καὶ ποτὲ μὴ τιμῶν ἄνδρα ἐνώπιον ὑποδεστέριον σου, ἀλλ' οἰκονόμησον τὴν φιλοτιμίαν ἐλάστου. Ἔσο περὶ τὰς ποινὰς φειδωλὸς, ἐν ἀρχῇ μάλιστα, καὶ περὶ ὅποια εἶναι τὰ βάρβαρα πικραπώματα καὶ ἡ ποινὴ ἡ ἐκάστω ἀντίστοιχα. Ἐνθυμοῦ δὲ πάντοτε τὰς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὀριζόμενας, διὰ κατὰ τὰς ἀρχάς, δύνασαι νὰ ὑποπέσης εἰς παρεξηγήσεις.

Καὶ ἀφοῦ γίνῃς ἐγκρατὴς τῆς ὑπηρεσίας, ἔσο πάντοτε φειδωλὸς

τιμωριῶν, διότι φύσεις τινὲς διορθώνονται ταχύτερον διὰ καλῆς τιμωρίας. Ἄν αἱ ποινάι σου ἦναι ἐλαφροὶ, ὁ λοχαγὸς σου θὰ τὰς αὐξήσει, καὶ βραδύτερον ἐν τῇ ἀναφορᾷ θὰ προσθέσῃ τι καὶ ὁ συνταγματάρχης. Κάλλιον νὰ τὰς αὐξήσωσιν ἢ νὰ τὰς ἐλαττώσωσι καὶ νὰ τὰς διαγράψωσιν.

Ἐλθεσον καθαρῶς τὸν λόγον τῶν ἐπιβληθεισῶν εἰς τοὺς ἄνδρας ποινῶν, καὶ μὴ μεταχειρισθῆς ποτε γενικὰς φράσεις, λέγων, *Δι' ἀπρεπῆ φράσει, δι' ἀπρεπῆ ἀπάντησιν, δι' ἀπρεπῆ ἐνδυμασίαν,* ἀλλὰ λέγε θετικῶς τί εἶπεν ὁ τιμωρηθεὶς, κατὰ ποῖον τρόπον ἐνδυμασίας ἔσφαλε. Ὅταν προσκαλῆς τὸν ἐπιλοχίαν νὰ ἀναφέρῃ τῷ λοχαγῷ ποινὴν τινα ὑπὸ σοῦ ἐπιβληθεῖσαν, σέβου ἂν ἦναι ἀνάγκη διασφραξιάς τινοῦ, καὶ τότε σύνταξον ἐπιστολὴν καὶ στείλει ἢ ἐγγείρισον αὐτὴν τῷ ἐπιλοχίᾳ. Πρόσεχε δὲ ὅταν τιμωρῆς νὰ μὴ μεταχειρίζησαι ἀπειλάς. Διότι οὕτω δύνασαι νὰ ἐκτραπῆς πέραν τοῦ δέοντος. Ἡ ἀπειλὴ δὲν φέρει ποτὲ καλὰ ἀποτελέσματα. Λέγουσι δὲ ἀπερισκέτως τινὲς, *Ἄν κάμῃς τοῦτο, θὰ σὲ τιμωρήσω ὅκτω ἡμέρας, ἂν κάμῃς ἐκεῖνο, θὰ σὲ τιμωρήσω ὅκτω ἡμέρας*· πολλάκις δὲ τὸ σφάλμα εἶναι ἐλαφρότερον τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐπιβαλλομένης ποινῆς.

Καὶ χωρὶς ἀπειλῶν δύνασαι νὰ νουθετῆς ἐμβριθῶς. Ἄν τις τῶν στρατιωτῶν ἀμελῇ τὰ ἐνδύματά του, εἰπέ αὐτῷ μετ' αὐστηρότητος, ἀλλ' ἄνευ θυμοῦ, *Δὲν ἐπιμελεῖσαι τὰ ἐνδύματά σου; ὁ μαρδύας εἶναι λερωμένος, πρόσεχε εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ἦσαι καθαρώτερος,* τοῦτο δὲ ἀρκεῖ. Τοιαῦτα σφάλματα σπανίως πρέπει νὰ τιμωρῶσιν οἱ ἀξιωματικοί, τοῦτο εἶναι καθήκον τῶν λογιῶν καὶ τῶν δεκανέων, εἰς τοὺς ἀνήκει καὶ ἡ εὐθὺνη καὶ ἡ τιμωρία. Ἄν δὲ ὁ στρατιώτης παρακούσῃ τὴν ἐπιπλήξιν σου καὶ τὰ ἐνδύματά του ἦναι ἀκάθαρτα, εἰπέ αὐτῷ *Δὲν ἐκαθάρισες ἐτι τὸν μαρδύαν σου, σὲ περιορίζω ὀδο ἡμέρας.* Μὴ ὁμῶς θυμώνῃς ποτέ. Ἀλλ' ἴσως τύχῃ ἀνὴρ τις ἀναίσθητος, πολλάκις καὶ αὐστηρότατα τιμωρηθεὶς, ὕστισ δύναται νὰ ἀδιαφορῇ κατ' ἀρχὰς διὰ τὴν ὑπὸ σοῦ ἐπιβαλλομένην ποινὴν. Καὶ ὁμῶς τοιοῦτοι ἄνδρες πολλάκις γίνονται τοιοῦτοι διὰ τὴν αὐστηρότητα τῶν ποινῶν, καὶ οὕτως ὑπερβολικῶς τιμωρούμενοι ἐξαγριοῦνται καὶ καταναρτῶσιν ἐπὶ τέλους φυχλόβιοι. Ὁ δὲ στρατιώτης ὁ δικαίως καὶ μακρῶς τιμωρούμενος, ἐνοεῖ κάλλιστα ὅτι τὸν τιμωρεῖ ὁ κανονισμὸς καὶ τὸ καθήκον, οὕχι ὁ ἀνώτερος, ἀκολουθῶν δὲ γίνεται προσηκτικὸς, γνωρίζων ὅτι δὲν ἐπιτρέπεις τὰ ἀτοπήματα. Αἱ νουθεσίαι σου ἐξοῦσι κάλλιστον ἀποτέλεσμα, διότι οἱ λοιποὶ ἀπὸ τούτου γίνονται καὶ αὐτοὶ προσεκτικώτεροι. Οὕτως οἱ στρατιῶται θὰ φοβῶνται τὸν ἀπλοῦν περισσότερον περιορισμὸν σου ἢ τὸ πειλαρχεῖον ὅπου ἄλλοι δύνανται νὰ τοὺς στείλωσι.

Τὰ πάντα κατορθώνει ὁ γνωρίζων νὰ ἐμποιήσῃ εἰς τοὺς στρατιώτας τὸ σέβας, τὴν ἐμπιστοσύνην, τὴν ἀγάπην καὶ τὸν φόβον, ἀλλὰ δυσχερέστατον εἶναι τὸ κατορθώμα τοῦτο. Ἐάν τις θέλῃ νὰ δικαιολογήσῃ τὸ σφάλμα του, ἀκούε τον μεθ' ὑπομονῆς, καὶ ἐπίμενε ἂν δὴν πεισθῆς ὅτι τὸ σφάλμα του εἶναι ἄξιον εὐμενείας, ἔσο ὅμως ἀτάραχος. Ἄν δὲ ἦναι ἐλαφρόν, ἔσο συγκαταβατικός, ἀλλὰ σύστησον εἰς αὐτὸν νὰ γίνῃ εἰς τὸ ἐξῆς προσεκτικώτερος.

Λεπτομέρειαι ὑπηρεσίας

Κατὰ τὰς ἐπιθεωρήσεις σου ὡς ἀξιωματικοῦ τῆς ἐβδομάδος καὶ κατὰ τὰς λεπτομερείας τῆς ὑπηρεσίας τοῦ οὐλαμοῦ σου, πρόσχη πολὺ νὰ μὴ ἐπιπλήττης ἀδίκως, διότι πολλάκις καὶ τὸ καλῶς ἔχει φαίνεται ἀτόπημα, καὶ τὰ μέτρα διαφέρουσι κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ πιθανὸν αἰ διαταχθῆναι νὰ παρεξηγηθῶσιν. Ἄν δὲν ἦσαι βέβαιος περὶ τοῦ ἀτοπήματος, μὴ λέγῃς λέξιν, καὶ προσποιῶ ὅτι δὲν βλέπεις, ἀλλ' ὅταν κάμῃς τὴν ἀναφορὰν σου, ζήτησον παρὰ τοῦ ὑπολοχαγῆ ἢ τοῦ λοχαγοῦ σου πληροφορίας, ἵνα σὲ φωτίσωσιν ἂν ὅσα εἶδες ἔχωσι καλῶς ἢ οὐ. Τοιοῦτοτρόπως ἐπανερχεσαι εἰς τὰς ἐξετάσεις σου τὰς πρώτας, ὅταν ἦναι ἀνάγκη, γίνεσαι δὲ ἐγκρατῆς πασῶν τῶν λεπτομερειῶν τῆς ὑπηρεσίας. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ παραλείψῃς καὶ τὰ ἐλάχιστα, ἀλλὰ πρόσεχε καὶ ἐρεῦνα.

Καὶ ἂν τινα σοὶ φαίνωνται, ἐκ πρώτης ὄψεως, μηδαμινὰ ἐνίοτε καὶ ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν δεκανέων, μὴ παρatreχῆς αὐτὰ, ἀλλ' ἐξέταξε μετ' ἐπιμελείας, διὰ σκοπὸς τοῦ κανονισμοῦ εἶναι τὸ καλὸν τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἡ ὠφέλεια τοῦ στρατιώτου.

Γνώσεις ἀναγκαῖαι.

Φρόντισον ἐξ ἀρχῆς νὰ γίνῃς παντὸς πράγματος ἐγκρατῆς, μὴ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν διάρκειαν ἐκάστου εἶδους ἱματισμοῦ, ὀπλισμοῦ, ὑποδημασίας καὶ λινοστολῆς, τί ἐστὶ βιβλιάριον καταθέσεως, μητρῶν, φύλλον ἠψωνίου, ἀπολογισμοὶ, ἀποδείξεις τροφῶν, ἱματισμῶν, ἐπισκευῶν καὶ ἄλλων χειριδῶν κατὰ τὴν κατάταξιν, τί ἐστὶν ἀποδείξις ἡμερουσίου μισθοῦ, τί βιβλίον συσσιτίου, μητρῶν ποινῶν καὶ ἀναφορὰ ἡμερουσίου.

Ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ γνωρίζῃς, ὥστε νὰ μὴ θαρρῆς, ὅταν βλέπῃς τὰ ἐγγράφα ταῦτα, ὅτι εἶναι ἱερογλυφικὰ αἰνίγματα. Πιθανὸν νὰ ἀναλάβῃς, δι' ἀπουσίαν ἀνωτέρων, τὴν διοίκησιν τοῦ λόχου σου, ἢ νὰ διορισθῇς ἀποσκευαστάρχης, ὅλα λοιπὸν, ὅσα προεῖπα πρέπει ἀκριβῶς νὰ τὰ γνωρίζῃς.

Ἀγόρασον τὸ περὶ οἰκονομίας καὶ λογιστικοῦ Κανονικὸν Διάταγμα (δημοσιευθὲν διὰ τῆς Στρατιωτικῆς Ἐφημερίδος, 4 τριμηνίου, 1844. ἀριθ. 22). Μελέτησον αὐτὸ διότι σοὶ εἶναι χρησιμώτατον.

Ἴσως μίαν ἡμέραν διορισθῇς μέλος Στρατοδικείου, διὸ μελέτησον τὴν Στρατιωτικὴν Δικονομίαν, ἢ τὴν Συλλογὴν, ἥτις χρησιμεύει εἰς τοὺς στρατοδικὰς καὶ τοὺς παρὰ τῷ Στρατοδικεῖῳ ὑπηρετοῦντας ὑπαξιωματικούς. Τὴν καλλίστην Συλλογὴν ταύτην ἔγραψεν ὁ ταγματάρχης Βαλναρὶ, ἐτυπώθη εἰς Verdun τὸ 1845.

Πρέπει νὰ γνωρίζῃς ὡσαύτως τοὺς στρατιωτικοὺς Νόμους, περὶ τῶν συντάξεων, περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν, περὶ τοῦ προβεβασμοῦ καὶ τῆς νεοσυλλεξίας.

Μελέτη τῶν Κανονισμῶν.

Ἐλπίζω ὅτι ἐκ τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς ἐξῆλθες ἐγκρατῆς τῶν ὑπωδεστέρων ὀρισμῶν, τῆς Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας, τῆς Κατὰ Τὰς Ἐκστρατείας, τῆς Ἐν Φρουραῖς Ὑπηρεσίας, τῆς Συντηρήσεως τῶν Ὀπλιῶν, τῆς Σκοποβολῆς, τοῦ Σχολείου Στρατιώτου, τοῦ Σχολείου Οὐλαμοῦ ὀλίγον δὲ καὶ τοῦ Σχολείου Τάγματος καὶ Ἀκροβολιστῶν.

Θεωρητικὴ ἐκπαίδευσις.

Ἐνεργεῖται ἐν τῷ συντάγματι θεωρητικὴ ἐκπαίδευσις τῶν κανονισμῶν, καὶ σὺ οὐ μόνον πρέπει νὰ γνωρίζῃς πάντα, ἀλλὰ καὶ νὰ δείξῃς ὅτι τὰ ἐννοεῖς κάλλιστα. Μὴ λησμονήσῃς τι, καὶ μάνθανε καθ' ἐκάστην περισσώτερον. Ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃς κατὰ γράμμα τὸ Σχολεῖον Στρατιώτου, τῶν δὲ λοιπῶν τὴν οὐσίαν μόνον, ὥστε νὰ ἐξηγῇς καὶ τὰ ἐλάχιστα καθαρῶς, οὔτε τὰς φράσεις τοῦ κανονισμοῦ ἀκριβῶς μεταχειριζόμενος, οὔτε τὴν τάξιν τῶν διαφορῶν θεμάτων ἀκολουθῶν. Μάθε νὰ ἀπαγγέλλῃς καλῶς. Ὅταν κατὰ τὴν θεωρητικὴν διδασκαλίαν ἀποκρίνησαι, ὁ τρόπος σου ἔστω ἀβίαστος καὶ οὐχὶ ὡς ὁ τῶν μαθητῶν, οἵτινες ἀποστηθίζουσι τὴν ἱεράν Κατήχησιν ἀποκρίνου ὡς εἰ ὠμίεις διδάσκων τοὺς στρατιώτας.

Εὐκόλον νὰ μάθῃς τὸ Σχολεῖον Στρατιώτου, Οὐλαμοῦ, Τάγματος καὶ Ἀκροβολιστῶν. Μόνοι οἱ Λοχαγοὶ ἀπαιτεῖται νὰ μανθάνωσι τοὺς ἑλιγμούς τῆς γραμμῆς, καὶ ὅμως μάνθανέ τους ἀπὸ τοῦδε, εὐθὺς ἕνα γίνῃς ἐγκρατῆς τῶν ἄλλων Σχολείων. Μὴ δὲ νομίζῃς ὅτι εἶναι Θεολογία· πολλὸς μὲν γίνεται λόγος περὶ τῆς Μετώπου Μεταβολῆς ἐπὶ δύο γραμμῶν, καὶ ὅμως δὲν εἶναι πρᾶγμα δύσκολον. Ἀρκεῖ μόνον ὀλίγη κρίσις καὶ σκέψις πρὸς πλήρη κατάληψιν τοῦ προστάγματος, ἡτελεῖται δὲ τοῦτο εὐκόλως διὰ τῆς πράξεως καὶ τῆς ἐξεως. Εἶναι

δὲ δύσκολοι οἱ ἐλιγμοὶ τῆς γραμμῆς μόνον, διότι δὲν ἐκτελοῦνται συνεχῶς.

Μὴ πιστεύης ὅτι εἶναι μέγα τι πρᾶγμα οἱ ἐλιγμοί. Ὁρίζουσι κολοῦς τινὰς γενικοὺς κανόνας περὶ τοῦ τρόπου τῶν κινήσεων τῶν μακρῶν γραμμῶν καὶ τῶν εἰς βάθος συντεταγμένων φαλάγγων, διδάσκουσι πῶς νὰ μετρώμεν τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ βλέμματος, ἀλλ' ἐν νει εὐκόλως μανθάνονται.

Οἱ ἐλιγμοὶ τῆς γραμμῆς περιέχουσι πολλοὺς κανόνας, οἵτινες εἰσὶν ἀνεκτέλιστοι ἐν ὥρᾳ μάχης, ὡς τὰ προστάγματα, ὃ κατὰ κλημακκὸς σχηματισμοὺς τῶν γραμμῶν κτλ. κτλ. Κατὰ τὸ πρῶτον γυμνάσιον τῆς εἰς μάχην παρατάξεως, θὰ ἰδῆς ὅτι πολλὰ παραλείπονται. Ἐν κειρῶ τῶν μεγάλων πολέμων τῆς αὐτοκρατορίας, πολλὰ ἐκ τῶν ἀρίστων στρατηγῶν δὲν ἐγνώριζόν τι περὶ τῶν ἐλιγμῶν τῆς γραμμῆς.

Εἶδα συνταγματάρχην τινα, ἐκπαιδευθέντα ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Φοιτηναὶβλῶ, (δὲν ὑπῆρχε τότε ἡ Στρατιωτικὴ Σχολή, S' Cyr) ὅπως κατὰ τινα ἐπιθεώρησιν τοῦ Αὐτοκράτορος εἰς τὸ Κεραμικόν, κληθεὶς νὰ ἀναλάβῃ τὸ πρόσταγμα, καὶ νὰ ἐκτελέσῃ γενικὰς τινὰς κινήσεις τοῦ ἐπιθεωρουμένου στρατοῦ, ἐξετέλεσε τὸ ἔργον κάλλιστα, ὃ δὲ Αὐτοκράτωρ, συγκαίρων αὐτῷ, Γνωρίζεις, τῷ εἶπε, καλλίτερα τῶν Συνταγματάρχων μου. Οἱ συνταγματάρχαι οὗτοι ἦσαν οἱ ἀνδρες: πολεμισταὶ τῆς Ἰέννης, τοῦ Ὀστερλίς, Φρίδλανδ, κτλ.

Ὁ στρατάρχης Σούλτ ἐξετέλεσεν εἰς τὸ Ὀστερλίς μίαν Μετώπου μεταβολὴν ἐπὶ δεξιᾷ, ἧτις ἀπεφάσιεν ὀριστικῶς τὴν νίκην, ὃ δὲ Αὐτοκράτωρ ἐκάλεσεν αὐτὸν πρῶτον στρατηγὸν τῆς Εὐρώπης: διὰ ταύτην μόνον τὴν μεταβολὴν, ἂν καὶ αὕτη δὲν ἐγένετο καθ' ἑώραξεν ὁ κανονισμὸς τοῦ 1791. Καὶ πρῶτον μὲν ἡ νέα γραμμὴ δὲν ἦτο ἀκριβῶς εἰς εὐθυγραμμίαν, ἔπειτα δὲ οὔτε ὁ Σούλτ, οὔτε ἄλλοι τις ἔδωκαν τὸ πρόσταγμα, Μετώπου μεταβολὴ ἐμπρός, καὶ οὕτω πολλὰ συντάγματα καὶ τάγματα ἐκινήθησαν πρὸς τὰς γραμμάς οὐχὶ ὡς ὠρίζεν ὁ κανονισμὸς.

Καὶ ἐν τῇ μάχῃ Βαγγράμ, ὅτε τοῦ Αὐτοκράτορος τὸ ἀριστερὸν κέρασ διελύετο, καὶ τὸ κέντρον ἐκινδύνευε, ἐνῶ τὸ δεξιὸν κέρασ ἐνίκη, ὁ Ναπαλέων, πλήττων διὰ τῆς μαστιγῆς τὴν χαιτήν τοῦ Ἰπποῦτου, ἤρχισε νὰ λέγῃ, ὡς εἰ πρὸς ἑαυτὸν ὠμίει, Μεταβολὴ Μετώπου κεντρικῆ. Τὸ δεξιὸν κέρασ ἐμπρός. Καὶ εὐθὺς τὰ προστάγματα ταῦτα πρὸς βῆμα, διότι στέλλει ἐπικουρίαν (περιέμενε τότε τοὺς Βαβαροὺς καὶ τὸ ἐπικουρικὸν τμήμα) ἔστειλεν εἰς τὸ κέντρον 60 πυροβόλα καὶ βραχύτερον ἄλλα 12 βαβαρικά. Ἐδὲ δεξιὸν κέρασ διέταξε νὰ

προχωρήσῃ καὶ νὰ ὑπερκεράσῃ (1) τὸν ἐχθρόν. Τὰ μεταξὺ τοῦ κέντρον καὶ τῆς ἄκρας τοῦ δεξιοῦ κέρατος Σώματα διετάχθησαν νὰ προχωρήσωσι διὰ πολλῶν μεταστροφῶν, τῶν ὁποίων τὸ κέντρον, διακινούμενον εὐκόλως ἐκ τῶν ἀδικύπτων κανονοβολισμῶν του, ἦτο ὁ ἕξων καὶ ἡ ἄκρα δεξιὰ τοῦ πορευομένου κέρατος. Οὕτως ὁ ἐχθρὸς ἀναγκαισθεὶς δεξιᾷ, κανονοβολισθεὶς ἐν τῷ κέντρῳ, χαλαρούμενος καὶ παρεκκλίνων κατὰ τὸ ἀριστερὸν κέρασ, ἠναγκάσθη νὰ ἀρχίσῃ ὑποχώρησιν. Ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ, πρὸς παντελῆ κατατρόπωσιν, διέταξε τὸ Ἰπτικὸν νὰ προσπέσῃ καθ' ὅλης τῆς γραμμῆς τῶν πολεμίων. Ἴδου λοιπὸν Μετώπου μεταβολή, ὑπὸ στρατοῦ ὀλοκλήρου ἐκτελεσθεῖσα, εἰς χωρίον δύο καὶ ἐπέκεινα λευγῶν, καὶ ἡ μεταβολὴ αὕτη δὲν ἔχει τι κοινὸν ἄλλο πρὸς τὴν μεταβολὴν τοῦ κανονισμοῦ, ἢ μόνον τὸ ὄνομα.

Οἱ ἐλιγμοὶ τῆς γραμμῆς εἶναι χρησιμώτατοι, δι' αὐτῶν μανθάνουσιν οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ νὰ κρίνωσι καὶ νὰ ἐκτιμῶσι τὸ ἔδαφος, καὶ νὰ κινήσι τὰ στρατεύματα. Ἐπίσης καὶ εἰς τὸν στρατιώτην χρησιμεύουσι, διότι γυμνάζεται αἰσθανόμενος ἐνόχλησιν μικροτέραν ἢ εἰς τὰ εἰδικὰ γυμνάσια, βλέπων δὲ ἄλλα σωματὰ καὶ ὄπλα, ἀποκτᾷ εὐκόλως τὸ στρατιωτικὸν φρόνημα.

Ἐκ τριῶν τινῶν συνίσταται ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ πεζοῦ, ἐκ τοῦ σχολείου στρατιώτου, τοῦ σχολείου σκοποβολῆς, καὶ ἐκ τῆς ἕξεως εἰς τὰς ὁδοπορίας.

Ὀδοιπορία δὲ κλή λέγεται, ὅταν γίνηται διὰ 3 ὥρας τοῦλάχιστον καὶ μετὰ τοῦ σάκκου ἐσκευασμένου, ἀλλ' ὁδοιπορία 2 ἢ 3 ὥρων καὶ μετὰ τοῦ σάκκου κενοῦ, δὲν λέγεται ὁδοιπορία.

Μάθε λοιπὸν ὅσον δυνατὸν ταχέως τοὺς ἐλιγμοὺς τῆς γραμμῆς, καὶ ὅταν μάθῃς καλῶς τοὺς τοῦ τωρινοῦ Κανονισμοῦ (4 Μαρ. 1831), φρόντισον νὰ εὐρῆς καὶ τὸν κανονισμὸν τοῦ 1791, διότι ἔχει ἐνιαχοῦ κινήσεις ἀπλουστεράς καὶ εὐκολωτέρας. Μὴ ζητῆς νὰ μάθῃς τὴν Θεωρίαν διὰ τῶν συνοπτικῶν πινάκων, διότι οὔτοι χρησιμεύουσιν ὡς ὑπενηθμισεὶς εἰς τοὺς καλῶς γινώσκοντας αὐτήν, ἀλλὰ τὸ κείμενον καὶ τοὺς πίνακας τοὺς τῷ Κανονισμῷ προσηρητημένους, καὶ ταῦτα εἰς πάντοτε εἰς βίαν. Ἔσο δὲ πάντοτε παρὼν εἰς τοὺς γινομένους ἐλιγμοὺς, τοῦτο εἶναι τὸ μόνον μέσον δι' οὗ μανθάνεις εὐκολώτερον αὐτὸ καὶ πᾶν ἄλλο θέμα.

Ἄν ἦσαι οὐραγός, μὴ περιπατῆς ἀφροντὶς ὀπισθεν τοῦ οὐλαμοῦ σου, ἀλλὰ βλέπε, καὶ ἐρέυνᾷ, καὶ σκέπτου, προσπαθὼν νὰ ἐνοήσης τὸν λόγον τοῦ ἐλιγμοῦ, καὶ νὰ μαντεύσῃς, ἐκ τῶν προτέρων, τί θὰ γίνῃ μετὰ τοῦτον.

(Ἀκολουθεῖ).

(1) Ὑπερφαλάγγειο, ὑπερκεράο, deborder l'ennemi.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΛΕΞΙΛΟΓΙΑ.

Ἐκ τοῦ Ἱππαρχικοῦ λόγου τοῦ Ξενοφώντος,

ΥΠΟ

Ἰπὸ Τ. Κ. ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ,

ἑπολογατοῦ τοῦ Μηχανικοῦ καὶ εἰσηγητοῦ παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν Στρατιωτικῶν.

« Πάντων δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἔμοι γε δοκεῖ κρί-
» τιστον εἶναι τὸ ἕσα ἂν γινῶ ἀγαθὰ εἶναι ἐπιμελεῖ-
» σθαι ὡς ἂν πραγθῆ. Ὁρθῶς δὲ γινωσκόμενα, οὐ φέρεται
» καρπὸν οὔτε ἐν γεωργίᾳ οὔτε ἐν ναυκληρίᾳ, οὔτε ἐν
» ἀρχῇ, ἂν μὴ τις ἐπιμελῆται ὡς ἂν ταῦτα παραινί-
» ται. (Ξενοφῶν, Ἱππαρχικός. §. IX). »

1) Ἀπειθὴς ἵππος.

Cheval indocile. Ὁ μὴ ὑπακούων εἰς τὰς κινήσεις τοῦ ἱππέως.

Οἱ γὰρ αὐτὸ ἀπειθεῖς (ἵπποι) τοῖς πολεμίοις μᾶλλον ἢ τοῖς φί-
λοις συμμαχοῦσι.

2) Ἐπόχος ἱππεύς.

(Avoir de l'assiette) ὁ στερεῶς ἐπὶ τοῦ ἵππου ἰστάμενος.

Ὅταν δὲ ἤδη ἐποχοῖ ὦσι, δεῖ αὐτὸν σκοπεῖσθαι ὅπως ἀκορτιοῦται
τε ὡς πλεῖστοι ἀπὸ τῶν ἵππων καὶ τ' ἄλλα δυνήσονται ποιεῖν ἢ
δεῖ τοὺς ἱππικούς.

3) Βίαιος ἵππος.

Cheval fringant. Ὁ ζωηρὸς καὶ ταχὺς ἵππος.

Καὶ τοὺς βιαίους δ' ἵππους ἀγαθὸν μοι δοκεῖ εἶναι προφῆθῆ-
ναι ὅτι ἀποδοκιμασθήσονται.

4) Κακουργία τοῦ ἵππου.

Vice du cheval. Ὁ ἵππος ὁ ἔχων ἐλαττώματα.

Ὅστε διὰ τὴν τοῦ ἵππου κακουργίαν ἄχρηστος καὶ ὁ ἱππεὺς
καθίσταται.

5) Ἀναπηδῶ ἐπὶ τὸν ἵππον.

Sauter sur le cheval. Ἡ κίνησις ἢ ἐπὶ τὸν ἵππον φέρουσα τὸν
ἱππέα.

Τὸ μὲν τοίνυν τοὺς νέους αὐτῶν ἀναπηδᾶν ἐπὶ τοὺς ἵππους
πεῖθομεν ἂν αὐτοὺς μαρθάνειν.

6) Ὀπλίζω.

Equiper. Ὀπλίζω τὸν ἵππον μὲ πάντα τὰ ἀναγκαῖα.

7) Ἱππεὺς ἐξήσκημένος.

Cavalier formé. Ὁ γινώσκων τὰ γυμνάσια τοῦ ἵππου.

Ἦν δὲ δὴ σοὶ ταῦτα πάντα ἐξήσκημένοι ὦσιν οἱ ἱππεῖς, δεῖ
δήπου καὶ τάξιν τινα ἐπίστασθαι αὐτοὺς, ἐξ ἧς καλλίστας μὲν
ἄριστοι πομπὰς πέμψουσι, καλλίστα δὲ ἱππάσονται, ἄριστα δὲ μα-
χοῦνται, ἦν δὲ ἄρα, βῆσται δὲ καὶ ἀτυρακτότατα πορεύσονται καὶ
διαβάσεις περάσουσι.

8) Ἱππάζομαι.

Manœuvrer. Κάμνω ἐλιγμούς μὲ τὸν ἵππον. (ὄρα τὸ παράδειγ-
μα τοῦ 7.)

9) Τὸ ἱππικόν.

Le corps de cavalerie. Σῶμα ὀργανισμένον ἱππέων.

Θεῶν δ' ἰλεῶν ὄντων τῶν ἀναβιβαστέων μὲν σοὶ ἱππέας, καὶ
ὅπως ἀναπληροῦνται ὁ κατὰ τὸν νόμον ἀριθμὸς καὶ ὅπως τὸ ὄν
ἱππικὸν μὴ μειῶται.

10) Περιελαύνω

Faire le tour à cheval. Περιφέρωμαι μὲ τὸν ἵππον.

Ἐπειδὴν δὲ πάλιν πρὸς τοῖς ἐρμαῖς γένωται περιεληλακότες,
ἴτε ὅθεν κτλ.

11) Διέλασις εἰς τάχος

Galopade. Βαδίζω μὲ τάχος.

Ἐπειδὴν δὲ τῆς εἰς τάχος διελάσεως λήξωσι, τὴν ἄλλην ἤδη
καλὸν σχέδην εἰς τὰ ἱερά, ἢ περὶ καὶ πρόσθεν, διελαύνειν.

12) Διελαύνειν σχέδην.

Traverser au pas. Περιφέρωμαι μὲ τὸν ἵππον μὲ βῆμα. (ὄρα τὸ
παράδειγμα 44).

13) Ἀγωνίσματα.

Manœuvres. Τὰ διάφορα τοῦ ἱππικοῦ γυμνάσια.

Αἰσθάνομαι δὲ καὶ ἄλλα ἀγωνίσματα τοὺς ἱππέας κεκαιουρ-
γηκότας, ἐπειδὴ οἱ ἱππαρχοὶ ἱκανοὶ ἐγένοντο πείσαι ἢ ἰθουλή-
θησαν. Ὅταν γὰρ μὴν πρὸ τοῦ ἀκορτισμοῦ διελαύνωσιν ἐν Λυκείῳ,
καλὸν ἑκατέρας τὰς πέντε φυλάς ἐπὶ μετώπου ἐλαύνειν, ὥσπερ
εἰς μάχην, ἡγουμένου τοῦ ἐπιτάρχου καὶ τῶν φυλάρχων, ἐν τοιαύ-
τῃ τάξει, ἀφ' ἧς πληρῶσεται τοῦ δρόμου τὸ πλάτος.

14) Ἐπὶ μετώπου ἐλαύνειν.

Charger de front. Αἱ κατὰ περὶ τὰξιν προσβολαὶ τοῦ ἱππικοῦ.
(ὄρα τὸ παράδειγμα τοῦ 43).

15) Ἀνθιππασία.

Charge stimulée. Συμπλοκὴ ἱππικοῦ πρὸς ἱππικόν.

Καλὸν δ' ἐπεὶ αἱ φυλαὶ ἐν τῇ ἀνθιππασίᾳ φεθῶσιν τε ἄλ-
= 15

διερ. 5
= 15

ἄλλας καὶ διώκουσι ταχέως, ὅταν οἱ ἵππαρχοὶ ἠγῶνται ταῖς πέντε φυλαῖς, ἑκατέρας διελαύνειν τὰς φυλάς δι' ἑλληλῶν ταύτης γὰρ τῆς θέας τότε ἀντιμετώπους προσελαύνειν ἑλληλοῖς ῥορῶν, τότε διελάσαστας τὸν ἰππόδρομον αἰτίους πάλιν στήναι ἑλληλοῖς σεμνῶν, καὶ τὸ ἀπὸ σάλπιγγος αὐτὸ δεύτερον φάττον ἐπελαύνειν καλόν.

16) Ἀντιμετώπους προσελαύνειν.

Charger front contre front. Σύγκρουσις ἰππικοῦ πρὸς ἰππικὸν κατὰ μέτωπον (ὄρα τὸ παράδειγμα τοῦ 15).

17) Προσελαύνειν ἑλληλοῖς.

Charger. Ἐφορῶ μὲ τὸν ἵππον (ὄρα τὸ παράδειγμα τοῦ 15).

18) Ἐδρα τοῦ ἵππου.

Dos du cheval.

Ἐν γε μὴν ταῖς πορείαις αἰεὶ δεῖ τὸν ἵππαρχον προνοεῖν ὅπως ἀναπαύη μὲν τὸν ἵππον τὰς ἑδρας, ἀναπαύη τοὺς ἰππέας βαδίξεν, μέτριον μὲν ὄχουντα, μέτριον δὲ πεζοποροῦντα.

19) Ἐπίκροτον.

Terrain battu. Ἐδαφος ἔνθα δύνανται νῆ διελθῶσιν ἄνθρωποι, κτλ. ὁμάλων ἐπίπεδον, κτλ.

Ὅταν γέ μὴν ἐν τῷ ἐπικρότῳ ἐν Ἀκαδημίᾳ ἰππεύειν δέη, ἔχω τάδε παραγγέλλειν.

20) Ἐλαύνω.

Marcher. Τρέχω μὲ τὸν ἵππον.

Καὶ ἦν μὲν γε διὰ στενῶν ὁδῶν ἐλαύνης, ἀπὸ παραγγέλλεως εἰς κέρας ἠγῆτιον.

21) Τάξις ἰππική.

Ἀγαθὸν γὰρ καὶ μελέτης ἕνεκα ταῦτα ποιεῖν, καὶ τοῦτο ἥδιον διαπεράναι τὰς ὁδοὺς ποικιλλοτάτας ἰππικαῖς τάξεσι τὰς πορείας.

22) Ἐλασία.

Κίνησις στρατεύματος ἰππικοῦ.

Ὅταν μίντοι ἐξω τῶν ὁδῶν διὰ δυσχωρίας ἐλαύνητε, μάλα χρήσιμον καὶ ἐν πολεμίᾳ καὶ ἐν φιλίᾳ προσελαύνειν τῆς φυλῆς ἐκάστης τῶν ὑπηρετῶν, οἵτινες, ἦν ἀπόροις ῥάπαις ἐντυγχάνωσι, παριόντες ἐπὶ τὰ εὐπορα δηλώσουσι τοῖς ἰππεδοῖν, ἢ χρῆ τὴν ἐλασίαν ποιεῖσθαι, ὡς μὴ ὕλαι αἱ τάξεις πλανῶνται.

23) Ὁ πρόοδος.

Quide. Ὁ προπορευόμενος πρὸς κατάδειξιν μέρους τινός.

Ἦν δὲ ἐπὶ κινδύνων ἐλαύνητέ που, ῥοιόνιον ἰππάρχου τὸ τῶν προόδων ἄλλους προόδους διερευνομένους προηγεῖσθαι.

24) Κατακόπτω τὸν ἵππον.

Fatiguer le cheval. Κουράζω τὸν ἵππον.

Τὸ γὰρ ὡς ἐκ πλείστον προαισθάνεσθαι πολεμίων χρήσιμον καὶ πρὸς τὸ ἐπιθέσθαι καὶ πρὸς τὸ φυλάεσθαι, καὶ τὸ ἀναμένειν ἐπὶ ταῖς διαβάσεσιν, ὡς μὴ κατακόπτωσι τοὺς ἵππους οἱ τελευταῖοι τὸν ἠγεμόνα διώκοιτες.

25) Παράγγελσις.

Passe-parole. Αἱ προφορικῶς ἐν τῷ στρατῷ δίδόμεναι διαταγαί.

Τὰς γε μὴν ἐξαγωγὰς τοῦ ἰππικοῦ ἦττον καὶ οἱ πολέμοι αἰσθάνονται, εἰ ἀπὸ παραγγέλλεως γίνονται μᾶλλον ἢ ἀπὸ κήρυκος ἢ ἀπὸ προγραφῆς.

26) Προγραφή

Par écrit. Ἡ γραπτὴ διαταγή. (ὄρα τὸ παράδειγμα τοῦ 25).

27) Ἐξαγωγή τοῦ ἰππικοῦ.

Prendre les armes. Ὅτε τὸ ἰππικὸν τίθεται ἐπὶ τῶν ὄπλων. (ὄρα τὸ παράδειγμα τοῦ 25).

28) Κρυπτή σκοπιὰ, καὶ φυλακή.

Poste caché et sentinelle. Ὅταν μέρος τι φυλάττηται κρυφὰ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.

Ὅταν γε μὴν προφυλάττειν δέη, ἐγὼ μὲν αἰεὶ ἐπαινώ τὰς κρυπτὰς σκοπιὰς τε καὶ φυλακάς· οὕτω γὰρ ἅμα μὲν τῶν φίλων φυλακαὶ γίνονται, ἅμα δὲ τοῖς πολεμίοις ἐνέδραι κατασκευάζονται· καὶ αὐτοὶ μὲν δυσεπιβουλεντότεροι εἰσὶν ἀφανεῖς ὄντες, τοῖς δὲ πολεμίοις φανερώτεροι.

29) Φανερά φυλακή.

Grandes gardes.

Αἱ δὲ φανεραὶ φυλακαὶ δηλαδὲ ἔχουσι καὶ τὰ δευρὰ καὶ τὰ εὐθαροῦ.

30) Ἴππαρχος.

Commandant de la cavalerie. Ὁ διοικητὴς τοῦ ἰππικοῦ.

Προσῆκει δὲ ἰππάρχῳ ἔτι ἐν εἰρήρῃ ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ἐμπείρως ἔξει τῆς τε πολεμίας καὶ τῆς φιλίας χώρας· ἦν δ' ἄρα αὐτὸς ἀπείρως ἔχη, τῶν ἄλλων γε δὴ τοὺς ἐπιστημονεστάτους ἐκάστων τόπων παραλαμβάνειν.

31) Ἴππικὸς ἀνὴρ.

Qui sers dans la cavalerie. Ὁ ὑπηρετῶν εἰς τὸ ἰππικὸν.

Κακεῖνό γε μὴν εἶδέναι ἰππικοῦ ἀνδρός, ἐκ πόσου ἂν ἵππος πεζὸν ἔλοι καὶ ἐξ ὀπόσου βραδεῖς ἂν ἵπποι ταχεῖς ἀποφύγοιεν.

32) Ἴππαρχικόν.

Ἴδιον ἀρχηγῶν τοῦ ἱππικοῦ.

Ἰππαρχικὸν δὲ καὶ χωρία γινώσκειν ἐνθα πεζοὶ κρείττους ἰππέων καὶ ἐνθα πεζῶν κρείττους ἰππεῖς. Χρῆ δὲ μηχανητικὸν εἶναι καὶ τοῦ πολλοῦ μὲν φαίρεσθαι τοὺς ὀλίγους ἰππέας, πάλιν δ' ὀλίγους τοὺς πολλοὺς, καὶ τοῦ δοκεῖν πάραντα μὲν ἀπειραι, ἀπόντα δὲ παρεῖναι, καὶ τοῦ μὴ τὰ τῶν πολεμίων μόνον κλέπτειν ἐπίστασθαι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἰππέας ἅμα κλέπτοντα ἐξ ἀπροσδοκῆτου τοῖς πολεμίοις ἐπιτίθεσθαι.

33) Ψευδενέδρα.

Fausse embuscade.

Ψευδαγγελία.

Pausse nouvelle.

Ψευδοβοήθεια.

Faux renfort. Μέσα δι' ὧν τὸ ἱππικὸν φοβίζει τὸν ἐχθρὸν.

Φοβεῖν γὰρ μὴν τοὺς πολεμίους καὶ ψευδενέδρας οἶόν τε καὶ ψευδοβοηθείας καὶ ψευδαγγελίας ποιοῦντα.

34) Ἀμιππος πεζός.

Πεζοὶ μετὰ ἰππέων μεμιγμένοι.

Ἰππαρχικὸν δὲ καὶ τὸ διδάσκειν τὴν πόλιν ὡς ἀσθενὲς τὸ πεζῶν ἔρημον ἱππικὸν πρὸς τὸ ἀμιππος πεζοὺς ἔχειν.

35) Εὐωχοῦμενος ἵππος.

Ὁ καλῶς τρεφόμενος καὶ εἰς καλὴν κατάστασιν εὐρισκόμενος.

Καὶ τοῦτο δὲ χρῆ εἶδέναι ὅτι οἱ εὐωχοῦμενοὶ ἵπποι, ἐκπεπονημένοι δὲ ὥστε μὴ ἀποκρίνεσθαι ἐν τοῖς πόνοις, εὐ παρεσκευασμένοι εἰσὶ.

36) Ἀφιππεία.

Ὁ μὴ γινώσκων νὰ ἰππεύῃ ἐπιτηδείως.

Ὅταν δὲ πρὸς τοὺς κρείτους πάντας προσαγαγῶν ἀποχωρεῖν βούληται, ἀνάγκη τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν βραδυτέρων ἵππων ἀλίσκασθαι, τοὺς δὲ καὶ δι' ἀφιππείαν πίπτειν, τοὺς δὲ καὶ διὰ δυσχωρίας ἀπολαμβάνεσθαι.

37) Ἀναστροφὴ, Διώξις, Ἀποχώρησις, Ἐπαναστροφὴ.

Κίνησις ἱππικοῦ ἐπὶ σκοπῶ νὰ καταδιώξῃ τὸν ἐχθρὸν ἢ νὰ ἀποφύγῃ αὐτόν.

Ἐὰν δὲ ποτε αὖ, ἢ γαλλόγγων ἀντιτεταγμένων, ἢ χωρίων ἐκατέροις ὑπαρχόντων ἐν τῷ μέσῳ, τοῖς ἰππεῦσιν ἀναστροφαί τε καὶ διώξεις καὶ ἀποχωρήσεις γίνονται, εἰδῆσαι μὲν ὡς τὰ πολλὰ ἐκ τῶν τοιοῦτων ὁρμῶν μὲν ἐπὶ τῶν ἀναστροφῶν βραδέως ἀμφοτέροι, τὸ δ' ἐν μέσῳ τάχιστα ἐλαύειν. Ἦρ δὲ τις οὕτω προ-

δείξας, ἔπειτα δ' ἐκ τῶν ἀναστροφῶν τάχως τε διώκη καὶ τάχως ἀποχωρή, βλάπτειν τ' ἂν μάλιστα τοὺς πολεμίους δύναίτο καὶ, ὡς τὸ εἶδος, ἀσφαλίστατα ἂν διάγοι, ταχὺ μὲν διώκων, ἐν δ' ἂν ἐγγυὲς ἢ τοῦ ἑαυτῶν ἰσχυροῦ, ταχὺ δὲ ἀποχωρῶν ἀπὸ τῶν τοῖς πολεμίοις ἰσχυρῶν. Εἰ δὲ καὶ λαθεῖν δύναίτο ἀπὸ τῆς τάξεως ἐκείτης καταλιπὼν ἢ τέτταρας ἢ πέντε τῶν κρατίστων ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν, πολὺ ἂν προέχουεν εἰς τὸ ἐπαναστρεφόμενοις τοῖς πολεμίοις ἐμπίπτειν.

Συνέχεια τῶν ἀξιολογωτάτων ἐν Κριμαίᾳ πολεμικῶν συμβεβηκότων.

Ἐφοδος κατὰ τοῦ Μαλακῶφ 18 Ἰουλίου.

Ἄμα διαγγελώσης τῆς ἡμέρας, ἤρχισαν οἱ πυροβολισμοὶ ἐκ τοῦ Προμαχῶνος τοῦ ἰστοῦ, ἐκ τοῦ μέρους μάλιστα τοῦ ἔντικρου τῶν ἀγγλικῶν πυροβολείων κειμένου, ὃ δὲ ἐχθρὸς ἀντεπυροβόλησε καρτερῶς κατ' ἀρχάς, ἡλάττωσεν ὅμως μετ' ὀλίγον τὰ πυρὰ του' ἀλλὰ νεωτέρως δοθείσης παραγγελίας, ἀπὸ τῆς 2 ὥρας ἐπυροβολοῦμεν ἀφ' ὧν τῶν γραμμῶν μετὰ πολλῆς προθυμίας, καὶ οἱ πολέμιοι ἀπήντων ἀπὸ τοῦ φρουρίου ἰσχυρῶς, ἀλλ' οἱ πυροβολισμοὶ αὐτῶν, καίτοι μέχρι νυκτὸς βροντῶντες, ἀπέβησαν ἐπὶ τέλους ἀραιότεροι. Πολλὰς βόμβας ἐβρίψαμεν κατ' αὐτῶν τὴν νύκτα, ἡμεῖς καὶ οἱ Ἄγγλοι, τὰ δὲ συμμαχικὰ πλοῖα ἐπυροβόλησαν κατὰ τοῦ Λοιμοκαβαρτηρίου.

Ὁ στρατὸς διενυκτέρευσε παρατεταγμένος εἰς τὰ διάφορα προσιτήρια.

Τῇ ἐπικύριον εἰς λόχος τοῦ 10 τῶν ψιλῶν ἀεροβολιστῶν ἐκυρίευσεν τὴν ῥωσικὴν ἐνέδραν τοῦ Κοιμητηρίου, παρὰ τὴν χαράδραν τοῦ μεσημβρινοῦ λιμένος, ἵνα προστατεύσῃ ἐξ εὐωνύμων, μίαν ἀγγλικὴν φάλαγγα, ἥτις ἐμελλε νὰ προκύψῃ ἀπὸ τῆς χαράδρας Βοροντζῶφ.

Ἴδου δὲ αἱ διατάξεις τῆς ἐφόδου.

Ἦμεῖς μὲν ἐμέλλομεν νὰ ὀρμήσωμεν κατὰ τοῦ Μαλακῶφ, τοῦ Πακτωτηρίου, τοῦ πυροβολείου τῆς Γωνίας καὶ τῶν μεταξὺ μεσοτειχιμάτων, οἱ δὲ Ἄγγλοι ὠρίσθησαν νὰ κυριεύσωσι, δεξιᾷ ἡμῶν, τὸν μέγαν Πρίονα.

Ἡ μυριαρχία τοῦ Μαύραν, ταχθεῖσα εἰς τὸ δεξιὸν κέρασ, παρηγήθη νὰ κυριεύσῃ τὰ μεταξὺ τοῦ πυροβολείου τῆς Γωνίας καὶ τοῦ

Πρίονος τοῦ Πακτωτηρίου γρακώματα. Ἡ δὲ μοῖρα τοῦ συνταγματάρχου Σωρὲν ἐμελλεν, ἐξελευθεύσει ἐκ τῆς χαράδρας τοῦ Πακτωτηρίου, νὰ υπερβάλῃ τὴν εὐώνυμον ἀκρὰν αὐτῆς, παρελεύνοσα ὅπως ἦν δυνατὸν, καὶ νὰ περιστραφῇ πρὸς τὸ πυροβολεῖον τῆς Γωνίας. Ἡ ἑ' μοῖρα τοῦ στρατηγοῦ Φαλλῆ ἐπρεπε νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ Πρίονος τοῦ Πακτωτηρίου, ἔχουσα ἤδη τὰς ἀναγκαίας κλίμακας.

Ἡ μυριαρχία αὕτη εἶχεν ἐιδικὴν ἐφεδρείαν δύο τάγματα ἐκ τῶν εὐζώνων τῆς φρουρᾶς.

Ἡ δὲ μυριαρχία τοῦ Βρυνὲ ἔπαττε μίαν μὲν μοῖραν ἔμπροσθεν καὶ δεξιόθεν τοῦ ὀχυρώματος Βρανσιῶν, τὴν δὲ ἑτέραν ἐν τῇ παραλλήλῳ, ὅπισθεν καὶ δεξιόθεν τοῦ ὀχυρώματος τούτου.

Ἡ μυριαρχία τοῦ Ωτεμάρ ἐμελλε νὰ ταχθῇ κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀνωτέρω τάξεως, δηλαδὴ ἐκτάττουσα τὴν μὲν μοῖραν τοῦ Νιδὼλ ἔμπροσθεν καὶ ἀριστερόθεν τοῦ ὀχυρώματος Βρανσιῶν, τὴν δὲ μοῖραν τοῦ Λεθρετῶν ὅπισθεν, ἐν τῇ παραλλήλῳ.

Ὅπισθεν τοῦ Πρασίνου Μαστοῦ ἐστήθησαν δύο πυροβολεῖα κινήτα, ἵνα φέρωνται ὅπου παρουσιασθῇ ἀνάγκη, καὶ τέσσαρα ἄλλα πεδινὰ πυροβόλα εὐρίσκοντο πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ἐν τῇ χαράδρᾳ τοῦ Πακτωτηρίου, εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ στρατηγοῦ Μαύραν.

Ἡ δὲ μυριαρχία τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς, ἐσχηματισμένη εἰς ἐφεδρείαν τῶν τριῶν σωμάτων τῆς ἐφόδου, συνήχθη ὅπισθεν τοῦ ὀχυρώματος Βικτωρίας.

Τὴν δὲ ἔφοδον ἐμελλον νὰ σημάνωσι πύραυλοι ἀστεροειδεῖς, ἐκ τοῦ πυροβολεῖου Λαγκάστρ ἐκκαυθησόμενοι.

Μικρὸν πρὸ τῆς τρίτης ὥρας τοῦ μεσονυκτίου, ὁ στρατηγὸς Μαύραν ἰδὼν βόμβας τινὰς ἀστραποειδεῖς, ῥιφθείσας ἀπὸ τοῦ πυροβολεῖου Βρανσιῶν, καὶ ἐκλαβὼν αὐτάς ὡς σύνθημα τῆς ἐφόδου, διέταξε τὴν ἔναρξιν τῆς προσβολῆς. Καὶ ἀμέσως ἐφορμῶσιν αἱ φάλαγγες τοῦ Σωρὲν καὶ τοῦ Φαλλῆ, ἀλλὰ μόλις ἐκινήσασαι κεραινοβολοῦνται ὑπὸ πληθῆος σφαιρῶν καὶ μύδρων. Οὐ μόνον δὲ τὰ εἰς ἔφοδον ὀρισμένα μέρη τῶν πολεμίων, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀτιμοκίνητα αὐτῶν ἐμυδροβόλουν μετὰ πολλῆς ἐπιδεξιότητος. Οἱ κεραινοὶ οὕτω ἀνεχαίτιζον, κατ' ἀνάγκην, ἀλλὰ δὲν ἔπρεπον εἰς φυγὴν τὸν ἡμέτερον στρατὸν, καὶ ἐν τῇ στιγμῇ ταύτῃ ὁ δις ἤδη τρωθεὶς ἀνδρὲς στρατηγὸς Μαύραν πίπτει ἐνδόξως, τὴν δὲ μυριαρχίαν αὐτοῦ, διασπλευθεῖσάν ἐπὶ στιγμὴν, συντάσσει ταχύτατα ἡ φωνὴ τοῦ στρατηγοῦ Φαλλῆ, ὅστις προστατεύομενος καὶ ὑπὸ τοῦ 2 τάγματος τοῦ 9^{ου} καὶ ἐνὸς τῶν ταγμάτων τῆς φρουρᾶς — ταῦτα δὲ ᾠδήγει ὁ συνταγματάρχης Βενδιβύλ — τοποθετεῖ τὰς τάξεις αὐτοῦ ἐν τινὶ γκα-

ράδρᾳ καὶ τὰς κρατεῖ ἀσαλεύτους. Ὁ στρατάρχης τότε παραγγέλλει τὸν στρατηγὸν Ρενιὼ νὰ στείλῃ εἰς ἐπικουρίαν τέσσαρα ἐκ τῶν εὐζώνων ταγμάτων τῆς φρουρᾶς, καὶ οἱ στρατηγοὶ Μελινὲ καὶ Οὐρίχ ἀναλαμβάνοντες τὰ ἀνδρεία ταῦτα σώματα, φθάνουσι ταχεῖς ἐν τῇ χαράδρᾳ τοῦ Πακτωτηρίου, ὅπου συντάσσονται, καὶ τοὺς δισκορπισμένους, τοποθετοῦσιν ἐν ἡμισυ τάγμα εἰς τὸ πυροβολεῖον Λαθαράνδ, καὶ ὑποστηρίζουσι καρτερῶς τὸν στρατηγὸν Φαλλῆ, εὐρόντα ἤδη ἐπικουρίαν καὶ ἄλλο τάγμα τοποθετηθὲν προηγουμένως εἰς φύλαξιν τῆς χαράδρας.

Ἄλλ' εἰς τὸ κέντρον, ἐνῶ ἐγίνοντο ἔτι αἱ ἀναγκαῖαι προπαρρασκευαί, εἴκοσι λεπτά μετὰ τὴν ἀκαιρον προσβολὴν ἐκείνην, ἐξεκαύθησαν οἱ ὀρισμένοι πύραυλοι τοῦ συνθήματος. Ἡ μυριαρχία τοῦ Βρυνὲ ἐφορμᾷ μετὰ γενναιότητος, ἀλλ' ἀπαντᾷ ὀξύτατα τῶν Ρώσων τὰ πυρὰ καὶ ἑτέρα τινα τυχεῖα προσκόμματα. Ὁ στρατηγὸς Βρυνὲ πίπτει, ἐν τῇ ἀρχῇ, τρωθεὶς εἰς τὸ στήθος, καὶ ὁ στρατηγὸς Ασαφὼν ἀναλαμβάνει τὴν ἡγεμονίαν τῆς μυριαρχίας, καὶ τάσσει τὸν συνταγματάρχην Λορωνσὲ ὀδηγὸν τῶν ἤδη προκινδυνευόντων σωμάτων, ἅτινα μάχονται ἰσχυρῶς, ἐνῶ αἱ λοιπαὶ τάξεις τῆς μυριαρχίας μένουσιν ἐν τῷ προσιτιρίῳ ἑτοιμοὶ εἰς ἐπανόρθωσιν πάσης περιπέτειας.

Ἀλλὰ πρὸ αὐτῆς ὁ ἀριστερᾶ κείμενος στρατηγὸς Ωτεμάρ δὲν ἠδυνήθη νὰ κινηθῇ κατὰ τῶν πολεμίων, πέμπει ὅμως εἰς ἐπικουρίαν, ἀμέσως, τὸ 5 τάγμα τῶν ψιλῶν ἀκροβολιστῶν καὶ τὸ 4 τάγμα τοῦ 19 συντάγματος τῆς γραμμῆς, ἡ φάλαγξ δὲ αὕτη, πορευομένη ἐκ τῆς ἀκρας τῆς χαράδρας τῆς Καραμπελνάγιας, φθάνει μέχρι τοῦ γρακώματος, τοῦ σχετιζομένου μετὰ τοῦ πύργου Μαλακῶφ, διαβαίνει αὐτὸ, καὶ εἰσέρχεται ἐντὸς τῶν ἐχθρικῶν περιφραγμάτων. Οἱ σκαπανεῖς ἠτοιμάζον ἤδη τὰς κλίμακας εἰς χορῶσιν τοῦ 19 καὶ τοῦ 26, ὧν τὴν ὀρμὴν ἐπέσπευδεν ὁ στρατηγὸς Ωτεμάρ, προπέμψας ἤδη τὸ στόμα τῆς ἑαυτοῦ φάλαγγος, καὶ ἐλπὶς ἐπιτυχίας ἀνέλαμψε πρὸς στιγμὴν, οἱ ἀστοὶ ἐστήθησαν ἤδη ἐπὶ τῶν ῥωσικῶν ὀχυρωμάτων, ἀλλ' οἱ μὲν Ἄγγλοι, καὶ τοὶ ἀναντιρρήτως καρτεροὶ καὶ ἐπιμόνοι, ἀπαντήσαντες ἐμπόδια φοβερὰ πρὸ τοῦ Πρίονος, ἠναγκάζοντο ἤδη νὰ ἐγκλίνωσιν, αἱ δὲ μυριαρχίαι Μαύραν καὶ Βρυνὲ δὲν κατώρθωσαν νὰ πλησιάσωσι, δεξιόθεν, τὰ περιτοιχίσματα. Ὄθεν οἱ πολέμοι ἐστελλον εὐκόλως πάσας τὰς ἐφεδρείας αὐτῶν καὶ ἐπυροβόλουν ἀδιακόπως, ἐκ τοῦ Πρίονος καὶ τοῦ Μαλακῶφ, κατὰ τῶν προμάχων τῆς μυριαρχίας τοῦ Ωτεμάρ. Κατὰ τὴν σοβαρὰν ταύτην περίστασιν ὁ Ταγματάρχης τοῦ 5 τάγματος Γαρνιὲ, πεντάκις τρωθεὶς, ζητεῖ εἰς μάτην νὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν κυριευθεῖσαν θέσιν

Αναγκασθεὶς δὲ, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀντιπάλων, νὰ ὑποχωρήσῃ διαβαίνει τὸ χαράκωμα, καὶ ἐπιστρέφωμεν μετὰ τοῦ 19, συνανοῦται μετὰ τῆς μοίρας αὐτοῦ (τοῦ στρατηγοῦ Νιόλ) παρ' ἧ ἔφρασεν ἐπικουρον καὶ τὸ 39. Ἐπιστεύομεν μέχρι τινὸς εἰς τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐπιβολῆς, καὶ οἱ Ζουάβοι στέλλονται ἐπὶ τούτῳ πρὸς τὸν στρατηγὸν Ἰτεμάρ. Ἀλλὰ τούτου μόνη ἡ μυριαρχία ἠδύνατο νὰ ἐφορμήσῃ, δὲν εἶχε πλέον οὔτε ἐκ δεξιῶν οὔτε ἐξ εὐωνύμων ἄλλην δύναμιν ἵνα συνδράμῃ εἰς τὴν δραστήριον καὶ σπουδαίαν ἐπιβολήν. Διὸ καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος, κρίνας τὰ μέσα τῆς ἐπιτυχίας ἐξητλημένα ἦδη, παρήγγειλε πανταχοῦ εἰς τὰ σώματα νὰ ἐπανακάμψωσιν εἰς τὰ οἰκεία προσιτίρια. Ἡ δὲ ὑποχώρησις ἐγένετο ἀξιοπρεπῆς καὶ ὑπερήφανος.

Οὕτως ἀπέτυχε τὸ φονικὸν τοῦτο σχέδιον, οὗτινος ἡ ἐπιτυχία ἔμελλε νὰ ἐπιφέρῃ, τρεῖς μῆνας προτοῦ, τὴν πτώσιν τῆς Σεβαστουπόλεως. Ἀξιωματικοὶ μὲν ἐφρονεύθησαν 33, ἐν οἷς οἱ στρατηγοὶ Μπίραν καὶ Βρυνὲ, 2 συνταγματάρχαι, 1 ἀντισυνταγματάρχης καὶ 2 ταγματάρχαι, καὶ 249 ἐτραυματίσθησαν· ἄνδρες δ' ἔπεσον, νεκροὶ 4,337 καὶ τραυματῆται 1517.

Ἀπὸ 19 μέχρι 30 Ἰουρίου.

Ἀποτυχόντος τοῦ κατὰ Μαλακῶφ ἐπιχειρήματος, δὲν ἐπειράθημεν πλέον τῆς ἐφόδου κατὰ τῶν ὄροπεδίων Μακενσί. Αἱ προφυλακαὶ τῶν Σάρδων ἔμειναν, παρὰ τὸ χωρίον Συλιού, ἀσάλευτοι, οἱ δὲ τοῦρκοι, οἱ κατὰ τοῦ Α. Θεοδώρου ἐκινήσαντες, ἐστρατοπεδεύθησαν πρὸς τὰ ὄπισθεν, τάσσοντες τὸ μὲν στόμα τῆς φάλαγγος ἐν Οὐζεμβάχ, τὸ δὲ εὐώνυμον κέρως πρὸς τὴν Ρύτσκαν, καὶ τὸ δεξιὸν εἰς Κεμέρ Τζεσμέ. Αἱ δὲ ἡμέτεραι μυριαρχίαι, ὧν ἦτο ἡγεμὼν ὁ στρατηγὸς Βοσκὲ, δὲν ἐκινήθησαν καθόλου ἢ μυριαρχία Δυλάκ, κληθεῖσα τὴν 17 εἰς Ἰγκερμαν, ἔμενεν ἐπὶ τοῦ ὄροπεδίου. Οἱ δὲ πολέμιοι, ὧν ἑλληνικά τινα τάγματα κατελάμβανον τὸν Ἄγ. Θεόδωρον, παρεξέκλιναν ἐπὶ τὰς προτέρας αὐτῶν θέσεις.

Τὴν 19 ἐγένετο ἀνακωχή, χάριν ἐνταφιάσεως τῶν νεκρῶν, καὶ εὐρέθησαν ἐν τῇ χαράδρῳ τοῦ Πακτωτηρίου 300 πτώματα καὶ 890 ἐν τῇ ἐτέρῃ τῆς Καρχαμπελνάγιας.

Τὴν δὲ 20 οἱ Ρῶσοι ἔκλαυσαν τὰς πρὸς τὸ βῆθος τοῦ νοτίου λιμένος κειμένας οἰκίας, πρὸς τὸ Κοιμητήριον καὶ ἀπέναντι τῶν Ἀγγλων.

Τῇ ἐπαύριον τὸ κατὰ τὴν Τσερνάγιαν σῶμα ἔπεμψεν εἰς κατόπτευσιν, πρὸς τὸ Βασιδάρ, ἀπόσπασμα πεζῶν καὶ ἵππέων, οἵτινες εἶδαν τοὺς πολεμίους ἀσχολουμένους, νὰ κατχρτίσωσι χρησίμους τὰς στενάς

θέσεις τοῦ ὄροπεδίου τῆς Μακενσί καὶ τοῦ Ἰγκερμαν, διότι μετὰ τὰ πολμηρὰ τῶν συμμάχων κινήματα, ὑπωπτεύθησαν μὴ ἐπιχειρισθῆ ἰστρατεία πρὸς τὸ Βάλβεκ διὰ τῆς πεδιάδος.

Καὶ αἱ νυκτεριναὶ μάχαι καὶ αἱ ἐξοδοὶ τῶν πολεμίων ἐγένοντο ἤδη σπανιώτεροι, διότι περιεκλείομεν ἤδη στενότατα αὐτούς, ἀλλ' ὄσω πλησιάσις τοὺς ἠπείλει καὶ τοὺς ἐστενοχώρει, τοσοῦτω μᾶλλον τὰ πυροβόλα αὐτῶν ἐγένοντο ὀσημέραι φονικώτερα.

Κατὰ τὸ ὄρυγμα τῆς χαράδρας τοῦ Κέντρου ἐσκάψμεν καὶ ἄλλο προσιτίριον καὶ ἠνώσαμεν αὐτὸ μετὰ τοῦ ὄρυγματος τοῦ Προμαχῶνος τοῦ Ἰστοῦ.

Ἀπὸ τοῦδε εἰργαζόμεθα κυρίως κατὰ τοῦ Μαλακῶφ, καὶ ἠνοίξαμεν πέμπτην παράλληλον, σχεδὸν πραιωθεισάν τὴν 30.

Μῆν Ἰούλιος.

Βραδέως ἐτελοῦντο τὰ ἔργα, διότι τὰ πυρὰ τῶν πολεμίων ἦσαν φονικώτατα ἀπὸ τοῦ Μαλακῶφ, πλησιέστατα ἦδη κειμένου. Καὶ οἱ ἡμέτεροι μηχανικοὶ καὶ τὸ πυροβολικὸν ἠναγκάζοντο νὰ ἐκτελώσιν ἔργα καὶ ἐπισκευὰς κεραυνοβολούμενοι ἀδιακόπως καὶ ἐκτεθειμένοι ἐκ τουφεκισμοῦ ἀπαύστους καὶ εἰς χάλαζαν σφαιρῶν καὶ ὄβουζίων. Πρὸς τὸ δεξιὸν ὄρυγμα ἦτο ἤδη ἠτοιμασμένη τῇ 4 Ἰουλίου νέα παράλληλος, καὶ οἱ πολέμιοι πανταχόθεν διωκόμενοι ἐξήκολούθουν τὸν ἄντα, καὶ κατεσκευάζον νέον πυροβολεῖον πρὸς τὸ βῆθος τοῦ νοτίου λιμένος, ἰδίως δὲ εἰργάζοντο δραστηρίως πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐν τῷ Μαλακῶφ ἀκροπυργίου (reduit) καὶ εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τάφρων. Δεξιὰ ἡμῶν ἦτο, τελειοποιηθὲν ἤδη, τὸ ὄρητηριον τῶν Λατομείων τοῦ ἠνοίχθη δρόμος λοξὸς, ἵνα γίνηται ἀκίνδυνος καὶ κατὰ τὴν ἑπείραν ἢ ἀπὸ τῶν βῶσικῶν ἔργων διάβασις πρὸς τὰ λατομεία, κείμενα ἐμπρὸς τοῦ ὄρητηρίου αὐτοῦ. Ἐξ ἀριστερῶν ἐπίσης ἠνοίξαμεν ὄρυγμα 90 μέτρων, ἵνα προχωρήσωμεν ἐνώπιον τοῦ Μαλακῶφ, καὶ τὸ κατεσκευάσαμεν τάφρον πρὸς συγκοινωνίαν τῶν πυροβολείων τῆς 11 καὶ 22, εἰς τὸ Πακτωτήριον, πλησίον δὲ τοῦ Μαλακῶφ ἐπιδιωρήσαμεν τὸ ὄρητηριὸν τῶν Λατομείων καὶ εἴτι ἄλλο ἔργον ὑπῆρχε ἀδελαιμμένον.

Τὴν 14 ὁ στρατηγὸς Δ' Ἄλλονβιλ ἐκυρίευσεν διὰ τῶν δραγόνων τὸ βῆθος τῶν Κοζάκων ἐπὶ τοῦ δρόμου Οὐζεμβάχ. Πρὸς τὸ πονύκτιον ἐφαίνετο πυρκαϊὰ εἰς τὰ κατεσκευασμένα μέρη τῆς πόλεως, τρεῖς ὥρας διαρκέσασα, περὶ δὲ τὴν 4 ὥραν οἱ Ρῶσοι ἐπεχείρησαν ἐξοδὸν ἀσήμαντον κατὰ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τῶν Ἀγγλων, μεθ' ἡμίσειαν ὥραν 5 ἢ 6 τάγματα πολεμίων, καταβάντα εἰς τὴν χαράδραν τῆς Καρχαμπελνάγιας, ἐζήτησαν νὰ διαβῶσιν ἐκ τῶν

ημετέρων θέσεων τῆς ἀριστερᾶς, ἵνα κυριεύσωσι μίαν ἐξ αὐτῶν, τὸν δὲ ἄριστράτηγος αὐτῶν, ἐπειράθη μεγάλο τιμὸς ἐπιχειρήματος, καὶ κατόρθωσεν νὰ μᾶς διώξῃ πρὸς τὴν θάλασσαν, ἢ τοῦλάχιστον, πέρανωμεν τὴν γραμμὴν τῶν ὄχυρωμάτων τοῦ Καμιᾶς, νὰ ἔχη ἀντιπερισπασμὸν τινα κραταῖον, καὶ νὰ βραδύνη τὰ ἔργα τῆς Ἀλφειοκίας. Ὁ πρίγκηψ Γορζακῶφ δὲν ἔκρυπτε πλέον εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Πετροπόλεως τοὺς περὶ πτώσεως τῆς Σεβαστουπόλεως φόβους καὶ τὸ προὔργιον τῆς Κριμαίας ἐπέπρωτο νὰ κυριευθῇ, καὶ ὅμως πίεζεν αὐτὸς νὰ κρατήσῃ τοῦλάχιστον τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς πόλεως, τοῦτο δὲ ἦτο ἀσήμαντον, ἂν τὸ συγκρίνωμεν πρὸς τὸ μεσημρινόν, ὅπου ὑπῆρχον ναύσταθμοι, ἀποθῆκαι καὶ πλοῖα καὶ πάντα τὰ ἀπαραίτητα ἐπιτηδεῖα.

Καὶ τὴν νύκτα τῆς 16 ἐγένοντο τρεῖς ἔξοδοι, καθ' ἃς οἱ πολέμιοι πολλὴν ὑποστάντες ζημίαν, οὐδὲν σπουδαῖον κατώρθωσαν.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς 22, πτοηθέντες οἱ πολέμιοι διὰ τὸν θόρουτον, ἤρχιζον νὰ τουφεκίζωσι καὶ νὰ πυροβολῶσιν ἰσχυρῶς ἀδιακόπως τοσοῦτον, ὥστε τὰ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων κρημνιστὰ προάγματα τοῦ ἐπὶ τοῦ προχώματος Μαλακῶφ ἡμετέρου Ὄρμηρίου, κατεστράφησαν καθ' ὅλοκληρίαν, δι' ἃ καὶ ἠναγκάσθημεν ἐπιούσῃ, νὰ τὰ ἀκνεύσωμεν. Ἐπίσης καὶ τὸ Μαλακῶφ καὶ ἄλλοις τινα ἀτυόπλοια ἐκानονοβόλησαν ἐπὶ πολλὰς ὥρας.

Τὴν 24 οἱ Ῥώσοι ἐπεχείρησαν ἔξοδον, ἣν ἀπέκρουσαν καρτερῶς αἱ θέσεις τῶν ἡμετέρων ψιλῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς κατὰ τὴν 10 τῆς γραμμῆς.

Πρὸς τὰς τελευταίας τοῦ Ἰουλίου ἡμέρας βραδέως μὲν ἡμεῖς εἰρήνην ζόμεθα, καὶ ὅμως ἐπλησιάζαμεν πρὸς τὸ Μαλακῶφ, τὸ Πακτωρίον, τοὺς Προμαχῶνας τοῦ Ἰστοῦ καὶ τοῦ Κέντρου, ἐνῶ οἱ Ῥώσοι ἀπέειχον εἰς 250 μέτρα ἀπὸ τοῦ περιφράγματος.

Ἐν τῷ διαστήματι τοῦ εἰρημένου μηνὸς ἐφρονεῦθησαν ἐξ ἡμῶν ἄνδρες 5,100 καὶ 24,000 ἐτραυματίσθησαν.

Μην Αὐγουστος.

Μέχρι τῆς 16 οὐδὲν ἄξιον διακρίσεως συνέβη ἐπισκευαὶ καὶ πρὸς τοιμασίαι ἐξ ἀμφοτέρων ἐγένοντο τῶν ἀντιπάλων στρατευμάτων καὶ πολλοὶ πυροβολισμοὶ καὶ τουφεκίσματα, κατ' οὐδὲν τῶν πρὸς τοῦ διαφέροντα. Κρίνομεν δὲ μόνον σημειώσεως ἄξιαν τὴν τολμηρὰν ἐνὸς Ῥώσου ἀνδρείου, ὅστις ἐκ τῶν ἐνεδρῶν ἀνέβη εἰς τι παραπέτασμα, ἵνα πυροβολήσῃ τοὺς ἡμετέρους σκαπανεῖς. Λοχίας τις τοῦ μετὰ τοῦ μηχανικοῦ τὸν ἐφόνευσε διὰ τουφεκίου, ἀλλὰ καὶ δύο σύντροφοί τινος Ῥώσου ἀτρώμητοι, δὲν ἐδίστασαν νὰ ὀρμήσωσιν εἰς αὐτὸν, καὶ παντὶ ἰσχυρῶς χόθεν πυροβολούμενοι, κατώρθωσαν νὰ λάβωσι τὸν φονευθέντα.

Ἐπολλαπλασιάζοντο ὁσημέραι αἱ δυσχέρειαί τῶν ἐν τῇ Σεβαστουπόλει πολέμιων, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμερᾶς, καίτοι πολλὰς ὑπισταντικὰς ζημίας, περιεζώνομεν αὐτοὺς πανταχόθεν, καὶ οὕτως ἦτο πιθανόν νὰ ὀρυθήσωμεν μετ' ὀλίγον ἐκ τῶν προσιτιῶν, καὶ νὰ καταβάλωμεν διὰ τῆς γαλλικῆς λέσχης τὴν ἠρωϊκὴν ἐπιμονὴν τῶν. Τοῦτο ἐγένετο

ὁ ἀρχιστράτηγος αὐτῶν, ἐπειράθη μεγάλο τιμὸς ἐπιχειρήματος, καὶ κατόρθωσεν νὰ μᾶς διώξῃ πρὸς τὴν θάλασσαν, ἢ τοῦλάχιστον, πέρανωμεν τὴν γραμμὴν τῶν ὄχυρωμάτων τοῦ Καμιᾶς, νὰ ἔχη ἀντιπερισπασμὸν τινα κραταῖον, καὶ νὰ βραδύνη τὰ ἔργα τῆς Ἀλφειοκίας. Ὁ πρίγκηψ Γορζακῶφ δὲν ἔκρυπτε πλέον εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Πετροπόλεως τοὺς περὶ πτώσεως τῆς Σεβαστουπόλεως φόβους καὶ τὸ προὔργιον τῆς Κριμαίας ἐπέπρωτο νὰ κυριευθῇ, καὶ ὅμως πίεζεν αὐτὸς νὰ κρατήσῃ τοῦλάχιστον τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς πόλεως, τοῦτο δὲ ἦτο ἀσήμαντον, ἂν τὸ συγκρίνωμεν πρὸς τὸ μεσημρινόν, ὅπου ὑπῆρχον ναύσταθμοι, ἀποθῆκαι καὶ πλοῖα καὶ πάντα τὰ ἀπαραίτητα ἐπιτηδεῖα.

(ἀκολουθεῖ).

ΜΕΡΟΣ ΕΠΙΣΗΜΟΝ.

Ἀριθ. 16773.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ,

Πρὸς ἀπίσας τὰς Στρατιωτικὰς Ἀρχάς.

Γνωστὴ ἤδη ἐγένετο εἰς τὸν στρατὸν ἡ παρά τινων ὑπολόγων κακοπραγεῖσα ἐν Ἀθήναις περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀπιστία καὶ κατὰχρησις οὐ εἰς αὐτοὺς ἐμπειπιστευμένου δημοσίου πλοῦτου.

Καὶ οὗτοι μὲν ὑποφέρουσιν ἤδη τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένας κινδύνους τιμωρίας, οὐχ ἦττον ὅμως εὐθύνεται διοικητικῶς καὶ ὁ ὑπεμελητὴς Κ. Ἐμμανουὴλ Φωτιάδης, ὅστις ἐπιτετραχμμένος τὴν οἰκονομικὴν ἐπιθεώρησιν τῶν ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ στρατιωτικῶν σωμάτων κατὰσταμάτων, δὲν ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντά του μετὰ τὴν ἀπαιτούμενην ἐπιμέλειαν καὶ ἀκριβείαν, καὶ διὰ τῆς ἀμελείας του παρέσθαι εἰς τοὺς ὑπολόγους τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξολισθησῶσιν εἰς τὰς ἀξιοπλοίας ἐκείνας πράξεις.

Ἐὰν ἐνήργει ἀόκνως καὶ ἀκριβῶς τὰς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὀριζόμεναι τακτικὰς καὶ ἐκτάκτους ἐπιθεωρήσεις, ἐδύνατο ἀναντιρρήτως εἰς τὸ δημόσιον νὰ προσυλλάξῃ ἀπὸ σημαντικῆν ζημίαν, καὶ τοὺς ἀδυσχετέρους νὰ ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὸ ἐγγλημα, εἰς τὸ ὅποιον ἐξώκειλαν. Ἡ ἀμέλεια αὕτη τοῦ ὑπεπεμελητοῦ Κ. Ἐμμ. Φωτιάδου καθίσταται οὐ μόνον μᾶλλον ἀσύγγνωστος, καθόσον τὸ Ἰπουργεῖον, πρὸς τὸν ἄριστράτηγον τοῦ νὰ παρέβῃ εἰς αὐτὸν ὅλον τὸν εἰς ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεων του ἀπαιτούμενον ὀλικὸν χρόνον, προὔκλιεσε πρὸ δύο ἐτῶν

τὸν διορισμὸν καὶ τρίτου οικονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἢ ὑπηρεσία αὐτοῦ περιορίσθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐπιθεωρητικὴν μόνον τῶν ἐν Ἀθήναις σωμάτων καὶ καταστημάτων.

Θεωροῦντες ἐν τῶν οὐσιωδεδεσμάτων καθηκόντων μας τὴν πρῶτην τιμωρίαν πάσης ἀξιοκατακρίτου παραλείψεως ἢ πράξεως, τὴν παραδειγματισμὸν, προσκαλέσαμεν τὴν εἰς ἀργίαν δι' ἀπολύσεως καὶ τῆς θέσεως μετὰθεσιν τοῦ διαληφθέντος ὑπεπιμελητοῦ.

Κοινοποιοῦντες ταῦτα εἰς ἅπαντα τὰ σώματα καὶ καταστήματα τοῦ στρατοῦ, πεπεισμεθα ὅτι ἅπαντες οἱ κύριοι ἀξιωματικοί, ἀξιωματικοὶ καὶ ὑποδεέστεροι, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ εὐγενὲς τῆς στρατιωτικῆς τιμῆς αἴσθημα, θέλουσι καταβάλλει ἀείποτε πᾶσαν σπουδὴν καὶ κόπον πρὸς ἀκριβῆ καὶ πιστὴν τῶν καθηκόντων τῶν ἐκπληροῦσθαι ἀπαλλάττοντες ἑαυτοὺς τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τῆν δυσάρεστον ἀνάγκην τῶν ἰσχυρῶν μέτρων, αὐστηρῶν μὲν, ἀλλ' ἀναποφεύκτων, ὅσας ἐπαραμεινόμεναι τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, καὶ ἀναφύονται ἐλλείψεις προσέβουλουσαι τὴν ὑπόληψιν τοῦ στρατοῦ.

Τὴν προοῦσαν θέλετε γνωστοποιήσαι εἰς ἅπαντας τοὺς ὑφ' ἡμῶν κυρίου ἀξιωματικούς.

Ἀθήνησι τῆ 4 Ὀκτωβρίου 1857.

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. ΣΜΟΛΕΝΣ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ.

Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ἐκτάκτου παραρτήματος τῆς ἐρημικῆς Αὐγούστης τῆς 31 Ἰουλίου 1857.

Πειράματα ἐνεργηθέντα εἰς Βενεσίην διὰ δύο Σφαιροβουζιόβλων *Canons-obusiers* τῶν 12, προτύπου τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ ἑνὸς χυτοῦ Χάλυθος, ἐκ τοῦ χυτηρίου τοῦ Φριδερίκου Κρόμπ, ἐν Λισσαβώζι.

Ἐκαστον πυροβόλον ἔβριψε 3000 βολὰς μὲ τὴν συνήθη γέμισιν 1,400 χιλιόγραμ. χωρὶς νὰ προκύβη ἀλλοίωσις τις εἰς τὸν μὲν ἀπὸ τῶν δικτηρῶν μάλιστα τῶν κυκλικῶν ἰχνῶν τοῦ τρυπητηρίου (*trains circulaires d'alleoir*). Τὸ ἐκ σφυρηλάτου ἐρυθροῦ χυτοῦ ὀπαῖον ἀντέσχεν ἐπίσης ἐντελῶς· ἡ διάμετρος τῆς ὀπῆς ἠῦξεν μὲν ἀλλ' ἦτον εἰσέτι εὐχρηστος. Ἀκολούθως ἐπυροβόλησαν καθ' ἑνὸς τὰ σωλῆνων ἐξ ἀποστάσεως 100 μέτρων, διὰ κανονίου τῶν 12 μὲ τὴν κανονισμένην γέμισιν τῶν 1,958 χιλγρ. Ἡ πρώτη βολή, διευθυνθεῖσα

κατὰ τοῦ στομίου, ἀπέσπασε μέρος τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐγένετο τὸ στόμιον, ὥστε δὲν ἐπετρέπετο πλέον ἢ εἰσαγωγή σφαίρας· ἐπὶ ὀρειχάλκινου πυροβόλου τὸ ἀποτέλεσμα ἤθελεν εἶσθαι τὸ αὐτό. Δευτέρα ἐπέτυχεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ἠῦξεν τὴν παρὰ τῆς πρώτης προξενθεῖσαν φθορὰν, καὶ ἐπροξένησε σχίσματα βαθέα καὶ ἀνόμοια ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τοῦ ἀστραγάλου. Τεθέντος τοῦ σωλῆνος μὲ τοὺς βραχίονας καθέτως, μία βολὴ ἀπέκοψεν ἕνα ἐξ αὐτῶν, ὡς ἤθελε συμβῆ καὶ εἰς πυροβόλον ἐξ ὀρειχάλκου. Πέντε βολαὶ βίφθησαν κατὰ τῆς στήλης ἐπροξένησαν ἀνάλογα ἐντυπώματα ἐντὸς τοῦ μογλοῦ. Τὰ βλήματα ἐνέδυσαν εἰς τὸ μέταλλον μέχρι τοῦ ἡμίσεως τῆς διαμέτρου τῶν, ὑπερ ἀποδεικνύει μαλακότητα ἀνωτέραν τῆς τοῦ χυτοσίδηρου. Κερματισθέντος βαθμηδὸν τοῦ σωλῆνος δι' ἄλλεπαλήλων βολῶν, τὸ θραῦσμα ἐφάνη πανταχοῦ λεπτόν, σπειρωτὸν καὶ ἐν γένει ζαχαροειδές, ὡς ὁ χυτοσίδηρος, ἐν ᾧ ἡ ἐπιφάνεια τῶν σχισμάτων ἀπέδειξε μαλακότητα ὁμοίαν τῆς τοῦ ὀρειχάλκου.

Διὰ τοῦ ἐτέρου τῶν σωλῆνων, ὅστις εἶχεν ὑποστῆ ἤδη 300 βολὰς ἔβριψαν μετὰ ταῦτα

20 βολὰς μὲ 3 χιλγρ.	γέμισεν καὶ 2 σφαίρας
40 » » 3 » » » 3 »	
5 » » 6 » » » 6 »	

ἄνευ βλάβης σωλῆνος.

Ἡ ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ ὅτι οἱ εἰς τὰ πειράματα χρησιμεύσαντες ἐνδυναμωμένοι κιλλίβαντες τῶν 8 ἀπεδείχθησαν ἀρκούντως στερεοί.

Συνεπεία τῶν πειραμάτων τούτων ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις παρήγγειλεν εἰς τὸ εἰρημένον χυτήριο 300 σωλῆνας ὀβουζιοκανονίου τῶν 12 ἐκ χυτοῦ χάλυθος.

Ὁ ἀρθρογράφος προσθέτει, ὅτι, ἐπειδὴ τὸ πρόβλημα, ὑπερ δίδεται ἤδη πρὸς λύσιν εἰς τὸ Πυροβολικόν, εἶναι νὰ κατασκευάσῃ τὰ πεδιναὰ πυροβόλα μὲ τὰς ἐξῆς ιδιότητας, ὀλκὴν μεγάλην, γέμισιν μεγάλην, σωλῆνα καὶ κιλλίβαντα σχετικῶς ἐλαφροῦς, καὶ ὀπισθοδρόμησιν μικράν πρὸς ἐπίτευξιν τούτου ὁ διευθυντὴς τοῦ εἰρημένου χυτηρίου ἐπρότεινε κιλλίβαντα ἰδίου σχεδίου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ὠθησις τοῦ σωλῆνος μετριάζεται μεγάλως διὰ τῆς ἐλαστικότητος μερῶν τιῶν τοῦ κιλλίβαντος, ἐπομένως ἐλαττοῦται ἡ ἐπὶ τοῦ κιλλίβαντος ἐνέργεια τῆς ὠθησεως τοῦ σωλῆνος καὶ ἡ ὀπισθοδρόμησις.

Πειράματα γενόμενα κατὰ τὸν Ἰανουάριον ε. ε. εἰς τὸ μνησθὲν ἐργοστάσιον, μὲ ἕνα τοιοῦτον κιλλίβαντα, ἔδωκαν εὐάρεστον ἀποτέλεσμα, ἐπρόκειτο δὲ νὰ ἐπαναληθῶσι τὰ πειράματα ταῦτα παρὰ τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ Βρουνοβῆ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Ναπολέον ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον ἡμερουσίαν Διαταγὴν, πρὸς τὸν στρατὸν τοῦ ἐν Σαλῶν στρατοπέδου.

« Σ τ ρ α τ ι ῶ τ α ι .

Ὁ πρὸ μικροῦ παρελθὼν χρόνος δὲν ἐπέρασε δι' ἡμᾶς μάταιος καὶ ἀνωφελής. Ἡ στρατιωτικὴ ὑμῶν ἐκπαίδευσις ἐβεβλιώθη, καὶ οἱ ἐνοῦντες ἡμᾶς δεσμοὶ ἐγένοντο κρηταιότεροι.

Ὅτε ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης ἐκλείσεν τὴν εἰς (Campo-Formio) ἔνδοξον εἰρήνην, ἔσπευσε νὰ ἐπαναγάγῃ τοὺς νικητὰς τῆς Ἰταλίας εἰς τὸ σχολεῖον Οὐλαμοῦ καὶ Τάγματος, ἀποδεικνύων οὕτως, ὅτι οἱ στρατιῶται, ἔστωσαν ἔτι καὶ ἐμπειροπόλεμοι, συμφέρει νὰ μελετῶσι πάντοτε τοὺς θεμελιώδεις τῆς Θεωρίας κανόνας. Καὶ ὑμεῖς δὲν ἐλησμονήσατε τὴν σπουδαίαν ταύτην διδασχὴν, ἀλλὰ μόλις ἐπανελθόντες ἐκ τῆς ἐνδόξου ἐστρατείας, ἐδόθητε μετὰ ζήλου εἰς τὴν πρακτικὴν μελέτην τῶν ἐλιγμῶν, καὶ ἐγκατεσχάσατε τὸ στρατόπεδον τῆς Σαλῶν, ὅπου ἀνοίγεται πρὸς πάντα τὸν Στρατὸν ἡ μεγάλη Σχολὴ τῶν στρατιωτικῶν γυμνασμάτων. Οὕτω λοιπὸν ἡ Αὐτοκρατορικὴ φρουρὰ προτάσσεται πάντοτε εἰς καλὸν παράδειγμα, οὐ μόνον ἐν εἰρήνῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ. Γεγυμνασμένη μὲν καὶ πειθαρχικὴ, πρόθυμος δὲ εἰς πᾶσαν ὑπὲρ Πατρίδος ἐπιχείρησιν καὶ κακουχίαν, δικαίως θέλει ἀνάψῃ τὴν ἀμιλλαν καὶ τὴν φιλοτιμίαν τῆς γραμμῆς, ἀπὸ τῆς ὁποίας κατέργετα, καὶ θέλει μετ' αὐτῆς συμπράττει, ἵνα διατηρῆται ἀκεραία ἡ παλαιὰ φήμη τῶν ἀθανάτων ἡμῶν φαλαγγῶν, αἵτινες δὲν κατεβλήθησαν ἢ μόνον ὑπὸ τῆς μέθης τῆς δόξης καὶ τῶν θριάμβων.

» ΝΑΠΟΛΕΩΝ. »

— Περιμένονται τὰ καθέκαστα τῶν κατὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Δελφί, διότι τῆς ἐπιτυχίας ταύτης τῶν Ἄγγλων ἡ ἀγγελία, τηλεγραφικῶς μόνον ἔφθασε.

— Ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις ὁ ἐνδοξὸς στρατηγὸς Καβαϊνιάκ.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ.

Σελίς	196,	ἀντί,	οἶκος ἐν φ̄,	ἀνάγνωθι,	οἶκος ἐν οἶς,	σίχ.	18.
»	197,	»	στράφητι	»	στράφητι,	»	31,
»	198,	»	φιλοδώρημα	»	φιλοδώρημα.	»	9,
»	200,	»	οἰκειότητα	»	οἰκειότητα.	»	22,
»	205,	»	αἰξέση, αἰξέσασιν	»	αἰξήση, αἰξήσωσιν,	»	3, 4.

Ἡ ἐπίπεδος τῆς Βασιλείσης. — Γάλλου ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ συμβουλί. — Στρατιωτικὴ λεξιλογία. — Συγχεῖα τῶν ἀξιολογητάτων ἐν Κριμαίᾳ πολεμικῶν συνθημάτων. — Ἐγκύκλιος περὶ τοῦ ὑπεπιμ. κυρίου Φωτιάδου. — Πειράματα ἐπιχειρηματικῶν. — Ἡμερουσίαι διαταγῆ τοῦ νῦν Ἀυτοκράτορος Ναπολέοντος.

Α Γ Γ Ε Λ Ι Α

Ἐπειδὴ πολλοὶ ἐκ τῶν Κ. Ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ μᾶς παρετήρησαν ὅτι κατὰ λάθος δὲν περιτλήθεν εἰς αὐτοὺς ἡ Ἀγγελία τοῦ Ἀπομάχου, ὅπως καταγραφῶσιν ὡς συνδρομηταί, ἐξαποστέλλομεν πρὸς πάντας τὸ φυλλάδιον, καὶ ὅστις δὲν εὐχαριστηθῆναι μεθέξει τῆς τιμῆς νὰ συνδράμῃ τὰς χήρας καὶ ὄρφανὰ τοῦ Στρατοῦ, παρακαλεῖται νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ ἀ μ ε σ ω ς.

Ὅστις ἐκ τῶν μὴ καταγραφέντων ὡς συνδρομητῶν δεξιῶν τοῦ πρώτου φυλλάδιον τοῦ Ἀπομάχου, λογίζεται συνδρομητῆς ἐπὶ ἓν ἔτος.

Τὰ ὀνόματα τῶν συνδρομητῶν τοῦ Ἀπομάχου θέλουσι δημοσιευθῆναι καθ' ἑξαμηνίαν μετὰ τοῦ γενικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, εἰς ὃν θέλουσι διακρίνεσθαι ὡς συνδρομηταί τοῦ Ἀπομάχου.

Ὅστις ἐν τῇ πατριωτικῇ αὐτοῦ ἀγαθότοτι προσφέρει πλεονάζοντων 50 δραχμῶν εἰς τὸ ταμεῖον τῶν χηρῶν καὶ ὄρφανων θέλει ἀνακηρύττεσθαι ὑπὸ τοῦ Ἀπομάχου εὐεργέτης τοῦ ταμείου καὶ θέλει δημοσιεύεσθαι τὸ ὄνομά του.

Ὅσακις ἀλλάσσουσι τόπον διαμονῆς οἱ συνδρομηταί, δελοιοιοῦσιν ἀρμοδίως τοῦτο πρὸς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ἀπομάχου.